

**BELEIDS- EN BEGROTINGSTOELICHTING
NAAR AANLEIDING VAN DE
BEGROTINGSUITVOERING 2021
JUSTITIE EN HANDHAVING**

Ingediend door

Zuhal Demir

Vlaams minister van

Justitie en Handhaving, Omgeving,

Energie en Toerisme

I. INHOUDSOPGAVE	
II. INLEIDING DOOR DE MINISTER	3
III. SAMENVATTING	4
IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN	6
1. Overkoepelende strategische doelstellingen	6
V. BELEIDSVELD: OPGROEIEN	7
1.1. Strategische doelstellingen	7
1.2. Operationele doelstellingen	7
1.3. Budgettair kader.....	9
VI. BELEIDSVELD: JUSTITIE EN HANDHAVING.....	10
1. Inhoudelijk structurelement: JUSTITIE EN HANDHAVING	10
1.1. Strategische en operationele doelstellingen cluster Justitie.....	10
1.2. Strategische en operationele doelstellingen cluster Handhaving	22
1.3. Budgettair kader.....	25
1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)...	27
1.3.2. Overige entiteiten onder gezag.....	32
1.3.3. Overige entiteiten onder toezicht.....	32
VII. BELEIDSVELD: BESTUURSRECHTSPRAAK.....	33
1. Inhoudelijk structurelement: BESTUURSRECHTSPRAAK.....	33
1.1. Strategische doelstellingen	33
1.2. Operationele doelstellingen	33
1.3. Budgettair kader.....	36
VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD	37
1. Apparaatskredieten	37
2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld.....	43
IX. LIJST MET AFKORTINGEN	44
X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'	45
XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'	53
XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'	54
XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE"	55

II. INLEIDING DOOR DE MINISTER

Zoals het jaar 2020 ons altijd zal bijblijven, doet het jaar 2021 dit minstens evenzeer. Corona bleef prominent aanwezig en als Vlaamse minister van Justitie en Handhaving was het dan ook steeds schakelen in deze aanhoudende crisis.

Zowel de justitiehuizen, Family Justice Centers en ketenaanpak intrafamiliaal geweld, de coördinatoren hulp- en dienstverlening in de gevangnissen, het Vlaamse Centrum Elektronisch Toezicht als de bestuursrechtscolleges bleven voortdurend onder druk staan om de continuïteit en de optimale werking te garanderen. En opnieuw kan ik met veel trots zeggen dat mijn diensten hierin bijzonder goed zijn geslaagd.

Ik merk hierbij wel dat het aantal slachtofferdossiers, probatiedossiers en het gebruik van het elektronisch toezicht de laatste jaren, en in het bijzonder in 2021, sterk gestegen zijn. Ook opvallend is de enorme stijging van de werkstraffen. De Vlaamse justitiehuizen en het Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht stonden dus, naast de uitdagingen omwille van corona en ondanks een sterke personeelsgroei, voortdurend onder druk. Ook in de ketenaanpak en Family Justice Centers kenden we een stijging van het aantal meldingen.

Maar zelfs de crisis en de verhoogde druk weerhielden ons er niet van om belangrijke initiatieven te nemen. Zo schreef ik een decreet rond de controle van het uittreksel van het strafregister voor mensen die met minderjarigen werken om te vermijden dat bijvoorbeeld een veroordeelde pedofiel een voetbaltrainer van minderjarigen wordt, we organiseerden opleidingen rond seksueel geweld voor verschillende doelgroepen, we richtten een jongerenopvolgingskamer op om jongeren sneller uit de criminaliteit te weren, we zorgden voor een betere omkadering van de LIVC R via een decretale basis, creëerden 1900 extra prestatieplaatsen voor de omkadering van werkstraffen en zorgden voor extra capaciteit binnen de justitiehuizen en het Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht.

Bij de Vlaamse Bestuursrechtscolleges zorgde ik voor een verkorte doorlooptijd en vereenvoudigde procedures en loodste ik hen de digitale wereld in. Ik zette samen met collega-minister van Welzijn opnieuw in op kortverblijf om capaciteitsproblemen uit het verleden het hoofd te bieden en luidde de tweede fase van het nieuwe jeugddelinquentierecht in. Bovendien zorgden we er voor dat slachtofferonthaal voor slachtoffers van minderjarige daders ook gevat wordt door de magistratuur en namen we verstrengde maatregelen rond verkrachting op in het jeugddelinquentiedecreet.

Het ankerpunt voor dit jaar is ongetwijfeld de voorbereiding geweest van de oprichting van het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving dat van start ging op 1 januari 2022. Door deze oprichting kan ik de volgende jaren nog meer inzetten op een krachtadig, coherent, effectief en efficiënt beleid.

Ik blik dus als fiere minister terug op een geslaagd jaar en kijk volop uit naar de verdere uitrol van het jeugddelinquentiedecreet, naar de verderzetting van Dienst van de Bestuursrechtscolleges en uiteraard naar de opstart en de verdere uitbouw van het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving.

III. SAMENVATTING

Met dit document evalueer ik de beleids- en begrotingstoelichting naar aanleiding van de begrotingsuitvoering 2021. Ik maak hierbij de balans van het voorbije werkjaar.

Het afgelopen jaar zetten we erg in op de voorbereiding van de oprichting van het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving, het op een kwalitatieve manier draaiende houden van onze dienstverlening ondanks corona en alle bijhorende gevolgen (minder prestatieplaatsen voor werkstraffen, uitvoering uitgestelde straffen, grotere inzet op alternatieve straffen, bijkomend materiaal voor de uitvoering van elektronisch toezicht,...) en het verder uitwerken van reeds gemaakte beleidsbeslissingen. Dan heb ik het bijvoorbeeld over de uitwerking van risicotaxatie binnen de justitiehuisen, de nieuwe centra intrafamiliaal geweld, sectie M, project SAMEN, de kindreflex, de drugopvolgings- en jongerenopvolgingskamer, het decreet LIVC R, elektronisch toezicht voor minderjarigen, de voorbereidingen voor het nieuw mandaat radicalisering van de justitiehuisen, de omzetting van leerstraffen naar uniforme gedragstrainingen, enz.

Daarnaast nam ik zeker ook heel wat nieuwe initiatieven. Ik startte met een bevraging van slachtoffers, advocaten en magistraten om de dienstverlening van de diensten slachtofferonthaal nog verder te verbeteren, ik bereidde een project voor om de juridische eerstelijnsbijstand dichterbij de burger te brengen, ik startte de oprichting van een interventiedatabank voor wetenschappelijk onderbouwde methodieken in de jeugddelinquentie op, ik breidde de werking van KOMPAS+ uit naar jongvolwassenen, ik begon met de uitbouw van het bestuurlijk sanctieregister en zette een overheidsopdracht in de markt voor de ingebruikname van een criminaliteitsplatform als proefproject in steden en gemeenten, ik zorgde voor aangepaste en vereenvoudigde procedures binnen de Vlaamse bestuursrechtscolleges en zorgde voor de aanwerving van extra bestuursrechters, ik schreef een ontwerp ter oprichting van Penitentiaire Integrale Veiligheidscellen, ik startte met de opmaak van een protocol met OCAD om onze gegevensuitwisseling in het kader van radicalisering te verbeteren, ik installeerde de allereerste Vlaamse verbindingsofficier, etc.

TOTAAL - JUSTITIE EN HANDHAVING, excl. DAB's, excl. apparaatsuitgaven en programma B

(duizend euro)					
2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	80	6.907	0	19.481	19.540
2e BA-JR	80	6.907	0	16.655	12.825
BU	-31	0	0	15.935	10.446

PROGRAMMA GC – WELZIJN

(duizend euro)					
2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e BA	80	6.907	0	19.481	19.540
2e BA- JR	80	6.907	0	16.655	12.825
BU	-31	0	0	15.935	10.446

IV. TRANSVERSALE, HORIZONTALE EN OVERKOEPELENDE STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

1. Overkoepelende strategische doelstellingen

Een Vlaamse administratie Justitie en Handhaving

Tot eind 2021 zaten de Vlaamse bevoegdheden rond justitie en handhaving versnipperd binnen verschillende beleidsdomeinen. Dit bemoeilijkte de geïntegreerde aanpak van misdrijven en inbreuken en maakte het onmogelijk om een Vlaams Justitie- en Handhavingsbeleid gestalte te geven.

Daarom zette ik alle stappen om de justitiehuisen, het Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht (VCET), de juridische eerstelijnsbijstand, de coördinatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden, de coördinatie van de ketenaanpak en de Family Justice Centers, de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik en het algemeen handhavingsbeleid samen te brengen in één entiteit: het Agentschap Justitie en Handhaving.

Met het oog op de oprichting van het nieuwe Agentschap stond ik in voor regelgevende en beleidsinitiatieven zoals het oprichtingsbesluit (Besluit Vlaamse Regering 3 september 2021), het overhevelingsbesluit personeel (Besluit Vlaamse Regering 17 december 2021), de overdracht van de budgetten gelinkt aan Justitie en Handhaving alsook de inwerkingtreding. Daarnaast voltooidde ik de zoektocht naar een administrateur-generaal om de ambitieuze doelstellingen voor het nieuwe Agentschap te behalen. In tussentijd bleef de continuïteit van onze dienstverlening gegarandeerd en werd op 1 januari 2022 het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving, binnen het beleidsdomein Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie, effectief opgestart.

V. BELEIDSVELD: OPGROEIEN

In het kader van het jeugddelinquentiebeleid geef ik, in samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn, uitvoering aan het decreet jeugddelinquentierecht en monitor ik de effecten daarvan op het terrein. De benodigde opvangcapaciteit en een evidence-based aanpak van minderjarige delictplegers wordt uitgebouwd om de toekomstige uitdagingen aan te gaan.

1.1. Strategische doelstellingen

SD 1. Krachtadig en responsabiliserend jeugddelinquentiebeleid

Binnen de Vlaamse bevoegdheden maak ik, samen met collega-minister van Welzijn, werk van een snelle, kordate en consequente opvolging van diegenen die de regels overtreden. De focus ligt daarbij op responsabilisering en het beperken van recidive. Dit kan door een nauwere opvolging en door het aanbieden van aangepaste mogelijkheden tot re-integratie.

1.2. Operationele doelstellingen

OD 1. Het decreet jeugddelinquentierecht implementeren

Als Vlaams minister van Justitie en Handhaving werkte ik samen met mijn collega-minister van Welzijn aan de verdere implementatie van het decreet jeugddelinquentierecht. We bereidden de start van de zogenaamde fase 2 in het decreet jeugddelinquentierecht voor. Hiertoe brachten we 2 reparatiedecreten naar het Parlement, met enerzijds een aantal technische aanpassingen en anderzijds een aanpassing van de bepaling rond de langdurige gesloten begeleiding. Zo hebben we de misdrijven uitgebreid waarvoor 12 tot 16-jarigen langdurig opgesloten kunnen worden, zijnde levensdelicten, oorlogsmisdrijven, terroristische misdrijven en alle vormen van verkrachting.

Aangezien het om een vrij recent decreet gaat (nog maar in werking sinds september 2019) wil ik nagaan wat de impact is van dit decreet op het terrein. Op basis van de conclusies en de aanbevelingen van het onderzoek door het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Welzijn (WVG) dat in 2021 werd afgerond, bekeek ik samen met mijn collega-minister van Welzijn wat de impact van het decreet reeds is op het terrein en op basis van welke parameters de eerste evaluatie van het decreet dient te gebeuren. Ik volg ook het onderzoek, dat eind 2021 opstartte, naar recidive en naar het proces van het stopzetten van delinquent gedrag inzake trajecten van minderjarigen in het jeugddelinquentierecht mee op. Dit onderzoek geeft al gevolg aan een meer permanente monitoring van het jeugddelinquentierecht.

Mijn collega-minister van Welzijn staat in voor de financiering, de erkenning en het toezicht op de private en publieke organisaties die het aanbod in het kader van de integrale jeugdhulp en het jeugddelinquentierecht organiseren. Ik zie mee toe op de creatie van extra capaciteit, zodat jongeren in een problematische leefsituatie of jongeren die slachtoffer zijn van een misdrijf niet meer noodgedwongen in de gemeenschapsinstellingen terecht komen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan minderjarige slachtoffers van tienerpooiers. Ik waak ook mee over de uitrol van de renovatie en uitbreiding van de gemeenschapsinstellingen. In 2021 zetten we de nodige stappen voor de uitbreiding van de gemeenschapsinstelling De Grubbe te Everberg. De noodzakelijke legistische aanpassingen werden geïnitieerd voor de verdere opbouw zowel naar capaciteit als naar infrastructuur. Eind 2021 keurde de Vlaamse Regering hiertoe de noodzakelijke en geplande decreetsaanpassing principieel goed.

Via een consequente monitoring van de in- en uitstroom van de gemeenschapsinstellingen kunnen we tijdig eventuele capaciteitsproblemen ondervangen. Door een zeer positieve evaluatie en de grote impact van de instroom op de gemeenschapsinstellingen, verlengde ik in 2021 samen met mijn collega-minister van Welzijn het succesvolle experiment kortverblijf voor één jaar. Dit project met 60 bijkomende plaatsen werd in het kader van corona opgezet en zorgde er ook voor dat het vóór 2020 historische plaatsgebrek in de gemeenschapsinstellingen werd opgelost. Hierdoor kwam er een aanbod van nieuwe, aangepaste en bijkomende instroommogelijkheden.

OD 2. Bijkomende initiatieven voor een evidence-based aanpak van minderjarige delictplegers

Om de wetenschappelijke onderbouwde methodieken in het kader van jeugddelinquentie in kaart te brengen, heb ik een overzichtelijke en toegankelijke interventiedatabank gecreëerd. Daartoe richtte ik een werkgroep op met Vlaamse experts. Ik overlegde ook met Nederland en wil op basis van hun ervaringen investeren in het versterken van bestaande initiatieven inzake kennisontwikkeling en kennisdeling via een gebruiksvriendelijke en toegankelijke databank. De verdere ontwikkeling van deze interventiedatabank werd in de tweede helft 2021 versterkt door de oprichting van een commissie van experts uit de academische wereld en de bouw van een gebruiksvriendelijke online-toepassing werd gecreëerd.

Ook werk ik via een aantal lokale projecten met de magistratuur zelf aan een lik-op-stuk beleid voor veelvoorkomende criminaliteitsvormen, zoals sectie M in Limburg en project SAMEN in Mechelen die dergelijke criminaliteitsvormen snel willen afhandelen door snel een gepaste reactie aan (minderjarige) daders te geven. Verder in deze tekst bij de cluster Justitie licht ik deze initiatieven nader toe.

Als coördinerend minister in het kader van de Vlaamse bijdrage aan de Kadernota Integrale Veiligheid (KIV) heb ik tevens aangedrongen op de systematische aanpak en opvolging van minderjarige veelplegers. De toelichting rond mijn aanpak over de coördinatie van het KIV evalueer ik later bij de cluster Handhaving.

Verder heb ik, samen met collega-minister van Welzijn verder ingezet op de ketenaanpak in het kader van jeugddelinquentie, zoals het project Kompas+ in Antwerpen, waarbij er een samenwerking wordt opgezet tussen justitie, politie, lokale actoren en de jeugdhulpverlening. De Vlaamse regering keurde in de zomer van 2021 vijf nieuwe projecten ketenaanpak minderjarigen goed die in 2021 van start zijn gegaan. Het betreft innovatieve lokale samenwerkingen te Kortrijk, Gent, Mechelen, Genk en Antwerpen. Ik lanceerde daarenboven een wetenschappelijke studie naar de resultaten van Kompas+ zodat deze methode evidence-based gevaloriseerd kan worden met het oog op een verdere uitrol in Vlaanderen. Het onderzoek loopt voor een periode van twee jaar.

Daarnaast heb ik de werking van Kompas+ ook uitgebreid naar jongeren op de overgang van minder- naar meerderjarigheid, want criminaliteit stopt namelijk niet op 18 jaar en het is belangrijk dat een traject van opvolging en begeleiding dan kan verderlopen. Tevens in dit kader heb ik samen met het Parket van Antwerpen de Jongerenopvolgingskamer (JOK) opgericht, specifiek voor jongeren die zich op de overgang van minder- naar meerderjarigheid bevinden. Voor beide projecten kon omwille van de jonge looptijd eind 2021 nog geen volwaardige evaluatie plaatsvinden. Deze werden daarom voor één jaar verlengd en zullen voor eind 2022 grondig geëvalueerd worden.

Ten slotte werkte ik, andermaal in overleg met mijn collega-minister van Welzijn, het gebruik van videoconferentie verder uit om het aantal overbrengingen van jongeren te beperken. Dit systeem ontlast iedereen: de procedure zal efficiënter verlopen, het zorgt voor een stevige kostenbesparing en het veiligheids- en vluchtrisico bij het transport zal verminderen. De rechten en de keuzevrijheid van

de jongeren blijven wel gewaarborgd om nog altijd persoonlijk contact te hebben met de jeugdrechter. Doorheen 2021 werd het initiatief om door te starten met digitale zittingen periodiek opgevolgd. Ik merk dat het gebruik van de videoconferentie in jeugdzaken ondertussen zijn plaats verworven heeft.

1.3. Budgettair kader

Wat de middelen voor het beleid rond jeugddelinquentie betreft, verwijs ik naar de beleids- en begrotingstoelichting van mijn college-minister van Welzijn waarmee ik deze bevoegdheid deel.

VI. BELEIDSVELD: JUSTITIE EN HANDHAVING

1. Inhoudelijk structurelement: JUSTITIE EN HANDHAVING

De begroting van 2021 structureert de beleids- en begrotingsprioriteiten volgens de inhoudelijke structurelementen "Welzijnswerk" en "Justitiehuis en elektronisch toezicht" die een deel zijn van het beleidsveld "Welzijn". Aansluitend bij de oprichting van het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving (operationeel op 1 januari 2022) diende een nieuwe structuur opgemaakt te worden. Vanaf de begroting 2022 zijn de prioriteiten ondergebracht bij het inhoudelijk structurelement "Justitie en Handhaving" binnen het beleidsveld "Justitie en Handhaving". Om de evaluatie van 2021 te verzoenen met de nieuwe (huidige) organisatiecontext vanaf 2022, evalueer ik in deze toelichting de doelstellingen gekoppeld aan de twee (oude) inhoudelijke structurelementen samen.

Op die manier voorzie ik een gebundelde weergave van de inhoudelijke toelichting binnen één (toekomstgericht) inhoudelijk structurelement. Om de leesbaarheid van de verdere toelichting te verhogen, splits ik deze op in 2 clusters, namelijk Justitie enerzijds en Handhaving anderzijds.

De cluster Justitie omvat de doelstellingen rond de justitiehuisen, het VCET, de juridische eerstelijnsbijstand, de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden, de ketenaanpak en de Family Justice Centers.

De cluster Handhaving omvat de doelstellingen rond het Vlaams Handhavingsbeleid, met name het veiligheidsbeleid, het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving en de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad.

1.1. Strategische en operationele doelstellingen cluster Justitie

SD 1. Slachtoffers centraal in het Vlaams beleid

De centrale plaats van slachtoffers binnen mijn justitieel beleid was ook in 2021 een absoluut basisprincipe. De dienst slachtofferonthaal speelt daarbij een belangrijke rol. Dat weerspiegelt zich ook in de cijfers. Het aantal dossiers is de afgelopen jaren namelijk enkel gestegen. In 2021 startten we zelfs een recordaantal van ongeveer 8400 nieuwe dossiers slachtofferonthaal op. Dit is een stijging met ongeveer 26% ten opzichte van 2020. Ten opzichte van 2017 betekent dit zelfs een stijging van meer dan 70%.

Een bijkomende investering in de dienst was dan ook op zijn plaats. Het afgelopen jaar heb ik daarom erg ingezet op het verder versterken van de kwaliteit van de dienstverlening van de dienst slachtofferonthaal: enerzijds via een personeelsinjectie en anderzijds via een optimalisatie van de methodologie.

Wat de personeelsinzet betreft, zorgde ik ervoor dat van de 128 medewerkers uit het personeelsplan 2020 voor de versterking van de cluster justitie, minimum 17 voltijdse equivalenten (VTE) extra ingezet werden bij slachtofferonthaal. Daarbij werden, om tegemoet te komen aan lokale noden, nog extra justitieassistenten toegewezen aan de diensten slachtofferonthaal. In het Justitiehuis Antwerpen werden er zo bijvoorbeeld nog twee extra justitieassistenten slachtofferonthaal ingezet. Over alle justitiehuisen heen betekent dit een stijging van ongeveer 50% van de bestaande personeelscapaciteit. Ook met het nieuwe personeelsplan zullen er bovendien nog bijkomende justitieassistenten slachtofferonthaal ingezet worden.

Ik heb ook aandacht voor de slachtoffers van minderjarige daders, voor wie het decreet jeugddelinquentierecht van toepassing is. Voor een slachtoffer maakt het thans geen verschil of de dader minderjarig of meerderjarig is. Elk slachtoffer heeft recht op informatie en ondersteuning tijdens een gerechtelijke procedure, zoals ook vervat in de COL 16/2012. Echter heb ik in de praktijk gemerkt dat de diensten slachtofferonthaal van de justitiehuisen niet in alle gerechtelijke arrondissementen worden gevat in dossiers met minderjarige daders. Ik heb daarom eind 2021 gevraagd aan het College van Procureurs-Generaal om deze COL in herinnering te brengen bij de jeugdpartketten zodat zij in alle dossiers de diensten slachtofferonthaal zullen vatten, wat ze ook gedaan hebben.

Daarnaast heb ik het afgelopen jaar ook volop gewerkt aan de optimalisatie van de methodologie. Zo gunde ik in 2021 een opdracht aan KUL-UCLL om slachtoffers, magistraten en advocaten te gaan bevragen in de eerste grootschalige slachtofferbevraging in Vlaanderen om van hen te horen wat momenteel goed loopt, maar ook wat volgens hen minder goed loopt en waar zij nog verbeterpunten zien. Vanuit de praktijk en hun eigen ervaring hebben zij hier het beste zicht op. De bevraging loopt nog verder in 2022 waarna ik met de resultaten aan de slag kan gaan. Verder tekende ik een kader uit om ook intern met de diensten slachtofferonthaal te gaan bekijken waar onze methodologie kan bijgeschaafd worden. Het komende jaar ga ik daarmee aan de slag en leg ik dat samen met de resultaten van de slachtofferbevraging om zo tot een geoptimaliseerde werking van onze diensten slachtofferonthaal te komen.

Specifiek rond seksueel geweld ging ik dit jaar verder met het versterken van de samenwerking tussen de diensten slachtofferonthaal en de Zorgcentra na Seksueel Geweld. Er werden samenwerkingsafspraken gemaakt en per Zorgcentrum werd een lokale samenwerkingsovereenkomst opgesteld waarin staat aangegeven hoe slachtoffers en het zorgcentrumpersoneel beroep kunnen doen op de justitiehuisen. Op deze manier zorg ik ervoor dat het contact met slachtoffers op een meer proactieve manier kan gebeuren.

Ook in opleidingen investeerde ik het afgelopen jaar. Zo volgden alle justitieassistenten een opleiding rond slachtoffers van zedendelicten en een opleiding 'duiden van expertiseverslagen'. Voor de medewerkers van de Family Justice Centers en ketenaanpak Intrafamiliaal Geweld organiseerde ik een opleiding over het bespreekbaar maken van gezinsplanning en seksuele gezondheid en een opleiding rond eergegrelateerd geweld.

Om slachtoffers nog beter te beschermen nam ik de behoefte tot het gebruik van een slachtofferapplicatie bij elektronisch toezicht mee in de openbare aanbesteding van enkelbanden voor volwassenen.

Specifiek voor de slachtoffers van historisch misbruik hebben we in Vlaanderen de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik. De commissie werd tijdelijk ondergebracht onder het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in afwachting van haar permanente inbedding. Op 16 juli 2021 besliste de Vlaamse Regering op mijn uitdrukkelijke vraag dat de commissie vanaf januari 2022 deel zal uitmaken van het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving waarbinnen de commissie verder uitgebouwd kan worden.

Ik werkte daarnaast ook verder aan de evaluatie en de hertekening van het samenwerkingsakkoord van 7 april 1998 inzake slachtofferzorg. Op basis van de evaluatie en de aanbevelingen uit het verleden, werkte ik in samenwerking met de andere betrokken ministers, namelijk de minister van Welzijn en de federale ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken, een startnota uit die de krijtlijnen voor de hertekening van het akkoord vastlegt. In het najaar startte ik een werkgroep op met vertegenwoordigers vanuit de verschillende sectoren om werk te maken van de effectieve hertekening. De werkzaamheden worden het komende jaar verder gezet.

SD 2. Maximaal inzetten op het beperken van recidive en het bevorderen van re-integratie

OD 1. Een zinvol hulp- en dienstverleningsaanbod voor gedetineerden en geïnterneerden op maat

In 2021 kende het nieuwe Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en geïnterneerden 2020-2025 een eerste volledig werkingsjaar. Als coördinerend minister zorgde ik samen met de vakministers voor de realisatie van het plan. Op 31 december 2021 was één van de 53 maatregelen volledig afgerond en zijn 46 andere maatregelen in volle uitvoering. De uitvoering van de resterende zes maatregelen staat later deze legislatuur gepland.

Het bovenlokale strategisch plan vertaalde zich in 2021 in een lokaal actieplan voor elke Vlaamse en Brusselse gevangenis zoals voorzien in de regelgeving. Op die manier worden de strategische doelstellingen ook effectief lokaal vertaald en krijgt het strategisch plan een uitrol in heel Vlaanderen en Brussel. Deze gestroomlijnde aanpak zorgt voor een sterke samenhang tussen het bovenlokale en lokale beleid inzake hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

De maatregelen uit het strategisch plan, die ik als coördinerend minister leid, voerde ik uit zoals gepland. Voor het meer evidence-based maken van het hulp- en dienstverleningsaanbod startte ik in 2021 twee wetenschappelijke onderzoeken op. De aanbevelingen uit deze onderzoeken gebruik ik om het beleid verder te verstevigen en bij te sturen waar nodig. Het ene onderzoek naar een behoeftegerichte hulp- en dienstverlening brengt het profiel van gedetineerden en hun noden in kaart en onderzoekt welke factoren leiden tot een geslaagde re-integratie. Het andere onderzoek focust op de doelgroep van zedendelinquenten en inventariseert hun begeleiding en behandeling met het oog op de verbetering van het behandelingsaanbod in de gevangenis.

De behandeling van zedendelinquenten staat ook centraal in het project van Cirkels van Ondersteuning en Aanspreekbaarheid (COSA). Dit project is gericht op een succesvolle re-integratie en op het voorkomen van herval via sociale steun, aansporing tot zelfredzaamheid en adequate monitoring. Eind november 2021 werd het Universitair Forensisch Centrum via een overheidsopdracht, aangesteld om enerzijds te onderzoeken of er verbeteringen mogelijk zijn aan deze methodiek (zoals mogelijkheden rond het opstarten van trajecten binnen de gevangensmuren, verruiming van de doelgroep, samenwerking met andere vrijwilligerswerkingen, enz.) en anderzijds te kijken hoe deze 'verbeterde' methodiek naar heel Vlaanderen en Brussel kan uitgerold worden. In tussentijd ontvingen de COSA-werkingen die reeds bestaan in België, namelijk in Brussel en Antwerpen, subsidies om hun werking tot het einde van dit onderzoek verder te zetten.

Voor de doelgroep van daders van intrafamiliaal geweld zorgde ik voor een kruisbestuiving tussen de ketencoördinatoren intrafamiliaal geweld en het team hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Dankzij deze samenwerking werd een project rond gedragstraining intrafamiliaal geweld in de gevangenis uitgewerkt. Eind 2021 keurde ik drie pilootprojecten hierrond goed in de gevangnissen van Beveren, Brugge en Hasselt. Verder konden ook de workshops die uitgesteld werden door corona in het kader van het project equi-x, dat op maat van gedetineerden werd uitgewerkt, eindelijk van start gaan in het PLC Ruiselede. Het komende jaar wordt dit project afgerond en geëvalueerd.

Daarnaast zette ik het afgelopen jaar verder in op het voorbereiden van de organisatie van opleidingen rond bos- en natuurbeheer binnen de muren met daarbij horende stages en werkervaringen en zocht ik het partnerschap verder op met de Vereniging voor Steden en Gemeenten (VVSG).

Om de verschillende beleidsdomeinen en actoren, betrokken bij de hulp- en dienstverlening optimaal te laten samenwerken keek ik naar de best mogelijke organisatievorm waarbinnen dit kan gebeuren. Ik verkende de manier waarop een evaluatie van de bestaande samenwerking best zou gebeuren en vond in het Europees Sociaal Fonds, onder de bevoegdheid van mijn collega-minister bevoegd voor Werk, daartoe een partner. De uitrol van verscheidene projecten voor de versterking van de netwerkorganisatie rondom de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden bovenlokaal en lokaal is hierdoor mogelijk. De komende jaren wordt dit verder uitgewerkt.

Ook het federale directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen (DG EPI), blijf ik betrekken als belangrijke partner. Met hen werkte ik in 2021 nauw samen om het samenwerkingsakkoord tussen Vlaanderen en federaal rond hulp- en dienstverlening aan gedetineerden te actualiseren. De belangrijke vooruitgang in de samenwerking kon worden ingeschreven in de tekst, bijvoorbeeld op het vlak van betrokkenheid van Vlaanderen bij nieuwbouw en renovatie van gevangenissen. Het proces van de goedkeuring en instemming van het akkoord loopt verder door in 2022. Daarnaast werd op vlak van digitalisering in gevangenissen een gezamenlijke visie uitgetekend die onder meer het hulp- en dienstverleningsaanbod verder zal faciliteren.

OD 2. Het elektronisch toezicht als gemeenschapsgerichte straf of maatregel

Door de coronapandemie beslisten onderzoeksrechters en de onderzoeksgerechten steeds vaker om beklaagden thuis onder elektronisch toezicht in voorlopige hechtenis te plaatsen. Op die manier werden zoveel mogelijk bewegingen in en uit de gevangenissen vermeden. Maar deze beslissingen hadden uiteraard ook een enorme impact op het personeel en materiaal van het VCET. Zo steeg de aansluitingen van enkelbanden, in vergelijking met 2016, met 46,4 % (1.325 aansluitingen). De stijging is voornamelijk opvallend bij elektronisch toezicht in kader van de voorlopige hechtenis. Deze vorm van elektronisch toezicht is met 180,3% gestegen in vergelijking met 2016.

Als verantwoordelijke minister zorgde ik er dan ook voor dat er steeds voldoende enkelbanden waren om aan de vraag te voldoen. Maar door de stijging van het elektronisch toezicht werd ook pijnlijk duidelijk dat ons materiaal sterk verouderd was en nog moeilijk te vinden op de markt. Omdat de overheidsopdracht enkelbanden opnieuw moest opgestart worden, konden we niet nog 2 jaar wachten op nieuwe enkelbanden. Vandaar dat ik binnen het bestaande contract reeds beslist heb om al het oude materiaal te laten vervangen door nieuwe enkelbanden, nieuwe pc's en computerprogramma's etc. Deze upgrade werd vorig jaar gefaseerd doorgevoerd, inclusief opleidingen op maat. De verdere upgrade wordt voortgezet in 2022.

In de tussentijd werd in het voorjaar 2021 een aangepaste aanbesteding voor de aankoop (EMS2) van nieuwe enkelbanden gestart, om te komen tot hoogtechnologisch materiaal die aan bepaalde bijkomende behoeftes kan voldoen. Deze aanbesteding loopt tot eind volgend jaar.

Gezien de grote instroom van mandaten was er ook een uitbreiding van het personeelsbestand nodig. Het personeelsplan van 2020 voorzag in 18 extra functies bij het VCET, die in 2021 werden ingevuld. Ook het tweede personeelsplan van 2021, goedgekeurd op 19 november 2021, voorziet in 23 extra arbeidsplaatsen bij het VCET.

Gezien het maatschappelijk belang van de dienst, moet de continuïteit van de werking van het VCET te allen tijde gegarandeerd kunnen blijven. Ik moet er zeker van kunnen zijn dat de justitiabelen onder toezicht steeds onder alle mogelijke omstandigheden gemonitord worden, ook in het geval een ramp zich voordoet. Om dit te formaliseren werkte ik in 2021 een ontwerp business continuity plan uit. Dit plan werkt preventief de procedures uit om in geval van een incident of

stroompanne het VCET toe te laten de monitoring van de justitiabelen verder te zetten.

Ook een verdere optimalisatie van de data-uitwisseling tussen Siset, het softwaresysteem van het VCET, en het Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opgvolgingsdossier van de rechtbanken en parketten, met name GEJO is van groot belang. Daarom werd daar het voorbije jaar sterk op ingezet, in samenwerking met de federale partners.

Naast data-uitwisseling, wil ik de eigen dienst ook verder digitaliseren. Daarom wil ik een digitaal platform met een interactieve dienstverlening voor justitiabelen oprichten. Zo zal het bijvoorbeeld voor zowel de personeelsleden van het VCET als voor de justitiabele gemakkelijker zijn om het uurrooster in het kader van het elektronisch toezicht te raadplegen en wijzigingen aan te brengen of aan te vragen waar nodig. Voor onze eigen diensten betekent dat een administratieve vereenvoudiging en een meer flexibele inzet op het monitoren van het elektronisch toezicht. Daarvoor werd een analyse gemaakt die de architectuur en haalbaarheid beschrijft. In 2022 ga ik hier verder mee aan de slag met het oog op een inschatting van de budgetten en het kiezen van een geschikte leverancier.

Verder loopt er een onderzoek om de doelgroep van personen onder elektronisch toezicht in kaart te brengen met aandacht voor de gepleegde feiten, de inbreuken tijdens het elektronisch toezicht, de reacties hierop en mogelijke verbetertrajecten. De resultaten hiervan zullen in 2022 bekend zijn.

Ten slotte bekeek ik in samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn verder hoe ik de elektronische monitoring voor minderjarige delictplegers in uitvoering van het decreet jeugddelinquentierecht kan organiseren. Er zijn reeds nauwe contacten met Nederland, waar elektronische monitoring voor jeugddelinquenten reeds langer bestaat en er werden enkele projectgroepen samengesteld met jeugdrechters, jeugdparquetmagistraten, het Agentschap Opgroeien, het VCET en andere experts van het terrein. Zij hebben de taak een visie uit te werken rond doelgroepenbepaling, uitwerking van selectie-instrumenten, technologie, organisatiemodel en methodologische aspecten van geïntegreerde controle/begeleiding. De technische uitwerking van deze vorm van elektronisch toezicht wordt verder uitgewerkt in een apart hoofdstuk bij de openbare aanbesteding van enkelbanden voor volwassenen (EMS2).

OD 3. De rol van de justitiehuisen in de gerechtelijke keten versterken en volop inzetten op indicatiestelling, risicotaxatie en risicomangement

Ik werkte verder aan de ontwikkeling van een beleid op maat rond het gebruik van risicotaxatie-instrumenten binnen de justitiehuisen. Zo stelde ik, in samenwerking met een expertengroep, een visietekst op over de toepassing van risicotaxatie en risicomangement in de justitiehuisen, die vervolgens voorgesteld werd aan alle justitieassistenten en ook werd voorgelegd aan de Vlaamse regering op 9 juli 2021. Als volgende stap werkte ik een bestek uit voor een overheidsopdracht tot ontwikkeling van de nodige werkbare tools en een uiteindelijke implementatie van risicotaxatie en risicomangement binnen de justitiehuisen, op basis van de goedgekeurde visietekst. Het is namelijk van belang dat dit op een doordachte en wetenschappelijke onderbouwde manier gebeurt. Ondersteuning vanuit de academische wereld is daarom essentieel om enerzijds de correcte keuze in instrumenten te kunnen maken en anderzijds om deze praktijk te installeren binnen de dagelijkse werking van de justitiehuisen.

Van de 128 medewerkers uit het personeelsplan 2020 voor de versterking van de cluster justitie had ik vijf psychologen voorzien voor de uitvoering van risicotaxatie en risicomangement ter ondersteuning van het professioneel oordeel van de justitieassistenten. Ik voorzag in het personeelsplan 2021 bovendien nog vijf

bijkomende psychologen. De eerste twee psychologen zijn eind 2021 opgestart binnen de afdeling Justitiehuisen, de overige acht starten in 2022 op. Naast risicotaxatie zullen de psychologen waar nodig ook instaan voor psychodiagnostiek en zullen ze consulteerbaar zijn door justitieassistenten bij algemene vragen in verband met psychische kwetsbaarheden.

OD 4. Een snelle, kordate en consequente opvolging en responsabiliserende begeleiding van daders

Het is van belang dat alle personeelsleden bij de uitvoering van hun opdrachten altijd beroep kunnen doen op de laatste kennis van zaken, wetenschappelijke onderbouwing en bijkomende ondersteuning. Naast de recurrente opleidingsinitiatieven voor de justitieassistenten voorzag ik dit jaar ook twee specifieke opleidingen. In het kader van het traject rond de kindreflex, waarbij de bestaande kindreflex werd herwerkt op maat van de justitiehuisen, organiseerde ik een online basisopleiding met verschillende modules voor alle personeelsleden. Om van de kindreflex echt een reflex te maken werden afgelopen jaar ook verplichte workshops voor alle justitieassistenten georganiseerd. Op die manier zorg ik ervoor dat het ook zit ingebakken in hun mindset om zo altijd rekening te houden met de kinderen in het leven van de justitiabele en oog te hebben voor verontrustende situaties. Om de kindreflex ook de komende jaren levend te houden bij de justitieassistenten werkten we mee aan de ontwikkeling van specifieke webpagina's op de website Kindreflex.be voor de afdeling justitiehuisen. De andere specifieke opleiding die ik afgelopen jaar organiseerde, handelde over plegers van zedenfeiten. Deze opleiding werd uitgewerkt samen met het Universitair Forensisch Centrum en werd gevolgd door alle justitieassistenten.

Naast de diverse opleidingsinitiatieven- en mogelijkheden hecht ik veel belang aan een snelle, krachtige en op maat gesneden reactie op criminaliteit en dit door samen te werken met verschillende partners binnen de strafrechtsketen. Dit deed ik onder meer via een aantal lokale projecten in samenwerking met de magistratuur voor een lik-op-stukbeleid voor veel voorkomende criminaliteitsvormen. Sectie M, waarbij politie, parket en justitiehuis nauw samenwerken om feiten van veelvoorkomende criminaliteit en intrafamiliaal geweld sneller af te handelen, werd in arrondissement Limburg volledig uitgerold. Een gelijkaardig initiatief, SAMEN, tevens ondersteund door collega-minister Somers en Beke, startte in Mechelen. Sinds 1 september 2021 loopt bovendien een wetenschappelijke opvolging van het project SAMEN. Met de Vrije Universiteit Brussel sloot ik een overeenkomst om gedurende vier jaar het project op te volgen en op die manier een grondig inzicht te verwerven in deze specifieke manier van samenwerken.

Een ander project dat de samenwerking duidt tussen diverse partners, is Plan S. Plan S moet op termijn leiden tot de oprichting van een Limburgs Veiligheidscentrum en daarom stelde ik een coördinator aan voor dit project. Het plan startte met de nodige afstemming en nauwere samenwerking tussen de Limburgse Sectie M-werking en de werking van het Family Justice Center Limburg;

Ook de drugopvolgingskamer (DOK) is een project dat al in verschillende steden (met een aantal lokale verschillen) goed loopt. Zo werden er nog bijkomende DOK's opgericht in Mechelen en Turnhout en werd de bestaande drugsbehandelingskamer in Gent omgevormd naar een DOK. Ik werkte een uniform kader uit voor deze vernieuwende manier van werken. Ik vroeg ook aan mijn federale collega-minister van Justitie om besprekingen op te starten rond het creëren van een wettelijk mandaat voor de justitiehuisen rond deze drugopvolgingskamers.

Tienerpooiers zijn nog een andere doelgroep waar ik extra aandacht wil aan spenderen. Binnen de bestaande stuurgroep tienerpooiers, startte ik een specifieke werkgroep op rond de aanpak van tienerpooiers. Daarin bekijken we samen met vertegenwoordigers van justitiehuisen, justitie op federaal niveau en politie hoe deze aanpak versterkt kan worden. In dat kader maakte ik met input van de

werkgroep in het voorjaar 2021 een bestek op voor een onderzoek naar het profiel en de aanpak van tienerpooiers. De opdracht werd gegund aan de Vrije Universiteit Brussel. Eind 2022 volgen de resultaten. Daarnaast zette ik ook verder in op de registratie van het fenomeen. Nadat ik het eigen systeem van de justitiehuizen al in 2020 aanpaste, vroeg ik de federale collega's bevoegd voor Justitie en Binnenlandse Zaken om ook de systemen van politie en parket aan te passen zodat de registratie doorheen de strafrechtsketen kan gebeuren. Afgelopen jaar hebben ze hier de nodige zaken voor in gang gezet zodat in de loop van 2022 deze registratie ook effectief in hun systemen zal kunnen gebeuren.

Rechters kiezen vaker voor alternatieve vormen van bestraffing, zoals de autonome werkstraffen. De justitiehuizen ontvingen dan ook veel nieuwe werkstrafdossiers. In vergelijking met 2020 is het aantal dossiers met 52% gestegen. Ondanks dat ik extra personeel voorzien heb binnen de justitiehuizen bleef de druk aldus hoog. Ik heb daarom gezorgd voor 1900 bijkomende prestatieplaatsen voor de uitvoering van werkstraffen, zowel via vrijwillige samenwerkingen als via de subsidiëring van enkele projecten. Zo startten afgelopen jaar zeven werkvloerprojecten op en werd de volledige procedure voor de opstart van drie mobiele werkvloerprojecten in provincie Antwerpen, Limburg en het gerechtelijk arrondissement Brussel doorlopen.

Ik had aangekondigd dat ik het globale kader van de werkstraf wilde herbekijken om zo meer uniform te werken over de justitiehuizen heen, maar ook om ervoor te zorgen dat er een gebiedsdekkend aanbod is van prestatieplaatsen. De focus lag in 2021 primair op het wegwerken van de achterstand in de uitvoering van de werkstrafdossiers die omwille van de coronapandemie werden uitgesteld. Een groot aantal prestatieplaatsen sloten immers noodgedwongen de deuren sinds 2020 of schakelden over naar een minimumbezetting, deze acties kenden ook nog hun gevolgen in 2021, daar corona nog steeds de overhand had. De uitvoering van de werkstraffen werd het afgelopen jaar voortdurend gemonitord. Ik stelde ook een actieplan op om de uitvoering van de werkstraffen te faciliteren. Eén van de actiepunten in het actieplan was de evaluatie van het huidige interne kansenbeleid met als doel sneller beroep te doen op de probatiecommissie voor een herroeping wanneer een werkstraf niet naar behoren verloopt.

Tot slot maakte ik in 2021 een startnota op tot de herziening van het globale kader van de werkstraf. Hierin zijn verschillende actiepunten en mijlpalen opgenomen. In een eerste fase focuste ik op een interne oefening binnen de justitiehuizen waarbij vraag en aanbod en de interne werking van de justitiehuizen inzake de werkstraffen in kaart gebracht worden. Eind 2021 vonden er hiervoor gesprekken plaats met de teamverantwoordelijken van de justitiehuizen.

OD 5. De nodige aandacht voor daders met multi-problematieken

In navolging van het eindrapport van het Vlaams Overlegplatform Geestelijke Gezondheid betreffende "De begeleiding en behandeling van niet-gedetineerde justitiabelen met een psychische kwetsbaarheid: beschrijving, evaluatie en gedeelde visie" en in samenwerking met mijn collega-minister van Welzijn en de federale minister van Volksgezondheid heb ik het afgelopen jaar een vervolgtraject voorbereid. In uitvoering van dit vervolgtraject zal ik de samenwerking tussen de justitiehuizen en de hulpverlening stimuleren en faciliteren zodat niet-gedetineerde justitiabelen met een psychische kwetsbaarheid bij een adequaat hulpaanbod terecht kunnen.

Met het oog op de herwerking van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik maakte ik samen met de Vlaamse collega bevoegd voor Welzijn, en de federale collega's bevoegd voor Justitie en Volksgezondheid een startnota op waarin we de principes bepaalden voor deze herwerking. Door het betrekken van de federale minister van Volksgezondheid wil ik ook het residentiële aanbod meenemen in dit verhaal. Zij kunnen namelijk een belangrijke rol spelen

in de begeleiding en behandeling van seksuele delinquenten. Op 1 juni 2021 startte ik dan een werkgroep op die op basis van de startnota een tekstvoorstel moet uitwerken voor een herwerkt samenwerkingsakkoord. De werkgroep vergadert maandelijks en bestaat uit vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap, de Federale Overheidsdienst Justitie, de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid en het werkveld. Om de opdracht bevattelijk te maken werd ze opgedeeld in werkpakketten en per pakket is een subwerkgroep aan de slag om concrete voorstellen uit te werken. Deze werkzaamheden zullen ook het komende jaar verder gezet worden.

OD 6. Een structurele aanpak van radicalisering

Op 9 juli 2021 trad het decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R) in werking. Hiermee worden alle Vlaamse deelnemers gemachtigd om deel te nemen aan een casusoverleg binnen een LIVC R en worden een aantal modaliteiten van hun deelname geregeld. Zij hebben nu ook de mogelijkheid om hun beroepsgeheim te doorbreken, zonder daarvoor strafbaar te kunnen worden gesteld. Om meer duidelijk te geven aan de lokale besturen en de socio-preventieve actoren, ontwikkelde ik samen met mijn collega-minister voor Binnenlands bestuur en in nauw overleg met de sectoren, een draaiboek en een vraag- en antwoordfiche als praktische handleiding bij het decreet om de drempel tot deelname aan een LIVC R weg te werken. Ook bereidde ik in 2021 in samenwerking met het Vlaams Platform Radicalisering infosessies en netwerkmomenten voor over het nieuwe decreet en de praktische uitwerking ervan. Deze infosessies zullen plaatsvinden in het voorjaar 2022.

In een brief aan alle Vlaamse burgemeesters herinnerde ik hen aan de noodzaak om ook de justitiehuisen structureel uit te nodigen op de LIVC's R bij de bespreking van iemand die door de justitiehuisen opgevolgd wordt.

Naast de opmaak en uitwerking van het decreet, ondersteunde ik in 2021 de federale collega's bij de opmaak van een ontwerp samenwerkingsakkoord inzake de LIVC's R. Dat samenwerkingsakkoord moet een gemeenschappelijk kader vormen tussen het federale en het Vlaamse niveau voor de LIVC's R. Het creëert onder meer de mogelijkheid om een centraal en veilig dossierbeheerssysteem op te zetten, iets wat louter op Vlaams niveau niet bij decreet geregeld kan worden. Ik ben alvast vragende partij om dit samenwerkingsakkoord in 2022 verder te finaliseren.

In de verdere aanpak van radicalisering heb ik het nieuw mandaat voor de justitiehuisen inzake reclassering van geradicaliseerden uitgewerkt door het opstellen van interne richtlijnen en instructies. Ook het registratiesysteem van de justitiehuisen is al aangepast om het opnemen van deze nieuwe mandaten mogelijk te maken. Nog voor de vrijlating van de geradicaliseerde gedetineerde zal de justitieassistent met het nieuwe mandaat verplicht betrokken worden. Ik wacht ondertussen echter al enige tijd op DG EPI om deze voorbereiding te voltooien. Als opdrachtgever dienen zij in dit nieuwe mandaat eveneens de nodige voorbereidingen te treffen. In afwachting kunnen de justitiehuisen gelukkig ook vandaag al betrokken worden in de voorbereiding van de reclassering via het lokale casusoverleg zoals in het draaiboek tussen DG EPI en de Vlaamse Gemeenschap werd voorzien.

Om deze informatie-uitwisseling tijdens detentie ook juridisch-technisch mogelijk te maken, heb ik in samenspraak met mijn federale collega-minister van Justitie een voorstel van samenwerkingsakkoord opgesteld ter invoering van een Penitentiaire Integrale Veiligheidscel (PIVC) in de gevangenissen. Een eerste ontwerp is klaar en zal in 2022 voorgelegd worden aan de andere gemeenschappen.

Om de strijd op te voeren tegen radicalisering ging begin januari 2021 de allereerste Vlaamse verbindingsofficier aan de slag. Hij is de spilfiguur in de informatie-uitwisseling tussen de geïntegreerde politie, de federale inlichtingen- en veiligheidsdiensten en diensten van de Vlaamse overheid. Om de veiligheid van de samenleving te garanderen is het van cruciaal belang dat er een optimale informatiedoorstroming is en dat de kwaliteit ervan bewaakt wordt. Met de aanstelling van een verbindingsofficier zorgt de Vlaamse Regering voor het eerst voor een duidelijk aanspreekpunt voor de federale inlichtingen- en veiligheidsdiensten waar de contacten vroeger verspreid waren tussen veel meer mensen en daardoor ook veel minder duidelijk waren. Ook zal de verbindingsofficier fungeren als aanspreekpunt over georganiseerde misdaad en criminele organisaties en betreft hij de geïntegreerde politie bij het Vlaamse handhavingsbeleid.

Om de experts radicalisering binnen de justitiehuizen nog beter te ondersteunen in de strijd tegen de radicalisering, begonnen zij in 2021 met het gebruik van het risicotaxatie-instrument VERA-R-2 om de meest geschikte opvolging in te schatten. Daarnaast wisselde ik informatie uit met Europese onderzoekers ter evaluatie van het gebruik van deze tool. Deze resultaten van dit onderzoek zullen in de loop van 2022 gepubliceerd worden.

Ik werkte daarnaast ook samen met een externe partner die multidisciplinair werkt, Ceapire, om gespecialiseerde intensieve contextbegeleidingen op te starten in het kader van deradicalisering. De samenwerking tussen de justitiehuizen en Ceapire werd positief geëvalueerd vanuit de justitiehuizen en dus verlengd tot eind 2022.

Ik coördineerde in 2021 samen met mijn collega-minister van Binnenlands bestuur een nieuw 'Actieplan ter preventie van gewelddadige radicalisering, extremisme, terrorisme en polarisatie 2020-2024'. Ik volg de uitvoering hiervan voor wat betreft mijn bevoegdheden permanent op.

Tot slot startten de voorbereidende besprekingen op met het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD) om te komen tot een betere informatie-uitwisseling voor personen die opgevolgd worden door de Vlaamse justitiehuizen en die tevens gekend zijn in de gemeenschappelijke gegevensbank terrorist fighters. Ik wil wat dat betreft in 2022 graag een afgewerkt protocol ondertekenen samen met OCAD om deze informatie-uitwisseling te verankeren.

SD 3. Een laagdrempelige, kwalitatieve en efficiënte juridische eerstelijnsbijstand

Het wetgevend proces voor de goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering over de juridische eerstelijnsbijstand dat vorig jaar reeds opstartte, werd op 29 oktober 2021 afgerond. Hiermee krijgt de juridische eerstelijnsbijstand na de overheveling in 2014 eindelijk een Vlaams kader. Het besluit zet in op laagdrempelige, gestroomlijnde, kwalitatieve en efficiënte juridische eerstelijnsbijstand. Een dienstverlening dicht bij de burgers die hen snel de hulp laat vinden die ze nodig hebben. Het besluit zorgt voor meer uniformiteit en de uitbouw van een sterk merk 'juridische eerstelijnsbijstand'. En dit via het harmoniseren van de organisatie, meerjarenplanning en subsidiëring van de commissies voor juridische eerstelijnsbijstand en het optimaliseren van de samenwerking met andere actoren die op vlak van eerstelijnsbijstand actief zijn.

Daarnaast werkte ik samen met het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen de grote lijnen uit voor een proefproject in Gent rond de samenwerking tussen de Zorgcentra na Seksueel Geweld en de commissies juridische eerstelijnsbijstand. Op die manier kunnen slachtoffers gratis terecht bij een advocaat voor een antwoord op juridische vragen die ze hebben over bijvoorbeeld de voor- en nadelen van het indienen van een klacht, maar ook over verzekeringen

of echtscheidingen. Dit wordt nu het komende jaar praktisch verder uitgewerkt en opgestart.

Ter voorbereiding van dit project werkte ik het afgelopen jaar samen met de Orde van Vlaamse Balies en de UGent een specifieke opleiding rond slachtoffers seksueel geweld voor advocaten uit. Driehonderd geïnteresseerden advocaten schreven zich in voor de opleiding. Al de helft van de ingeschreven advocaten rondde de opleiding af in 2021. Bovendien werd de inhoud van de opleiding ook gedeeld met het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding die de verplichte opleiding voor de magistratuur rond seksueel geweld moest organiseren om tot de nodige afstemming te komen.

Ten slotte startte ik de voorbereidingen voor het project 'Helder recht' op om juridische informatie digitaal toegankelijk te maken voor gebruikers. Zo worden de meest gestelde vragen opgenomen op een website waardoor burgers laagdrempelig antwoorden kunnen vinden op juridische vragen en de advocaten optimaal beschikbaar blijven voor de meest kwetsbare burgers.

SD 4. Maximale optimalisatie van de werkprocessen

OD 1. Versterking van de samenwerking van de justitiehuizen en het VCET met justitie, politie, hulpverlening en lokale besturen

Zoals aangekondigd maakte ik het afgelopen jaar maximaal gebruik van de autonomie die de federale regelgeving mij geeft om de middelen inzake de alternatieve gerechtelijke maatregelen die zich op federaal niveau situeren in te zetten ter ondersteuning van mijn beleid. De afgelopen periode heb ik sterk ingezet om op legistiek en budgettair vlak de nodige voorwaarden te creëren om de gedragstrainingen op een kwalitatieve wijze vorm te kunnen geven. Ook inhoudelijk zette ik het afgelopen jaar de gedragstrainingen op punt. Zo werkte ik een vademecum af met de krijtlijnen voor alle gedragstrainingen. Op die manier kan ik vanaf 2022 garanderen dat, in tegenstelling tot de situatie voordien met een erg gedifferentieerd aanbod, de inhoud van de modules enerzijds en het aanbod ervan anderzijds over heel Vlaanderen hetzelfde zullen zijn. Door deze afstemming zouden er nergens nog tekorten in aanbod mogen zijn. Concreet voorzie ik zes modules van gedragstrainingen. Het gaat om trainingen rond vaardigheid, illegale middelen, alcohol, agressie, verkeer en intrafamiliaal geweld. De training rond intrafamiliaal geweld is daarbij nieuw, maar ik vind het erg belangrijk om daar via een aparte training op in zetten omdat er zo op maat van de thematiek kan gewerkt worden en het geweld doorbroken kan worden. Via het vademecum wordt er bovendien ook een praktijkgericht kader geboden zodat de samenwerking met de justitiabelen en de justitiehuizen vlot kan verlopen. Deze veranderingen moeten ervoor zorgen dat we tot een meer complementair en minder versnipperd landschap komen dat in zijn totaliteit beter aansluit bij de vraag van de justitiehuizen. Vanaf 2022 wordt hiermee in de praktijk aan de slag gegaan.

Bovendien heb ik verschillende samenwerkingen versterkt om gendergerelateerd geweld steeds beter aan te pakken. Zo werd de ketenaanpak intrafamiliaal geweld gebiedsdekkend in 2021. Om die werking te versterken investeerde ik bovendien al in zes bijkomende casusregisseurs, één per provincie en drie administratieve medewerkers. Ik trof daarnaast de nodige voorbereidingen voor de ontwikkeling van een nieuw dossierbeheersysteem voor de ketenaanpak. Dit moet een eenvoudigere digitale opvolging van dossiers mogelijk maken. De ontwikkeling wordt in 2022 opgestart.

Afgelopen jaar liep ook het onderzoek naar een toekomstig model voor intersectorale en multidisciplinaire centra Vlaamse centra intrafamiliaal geweld om op die manier over heel Vlaanderen, op basis van reeds bestaande goede praktijken en noden op het terrein, een uniforme werking te kunnen uitrollen. In

afwachting van deze nieuwe werking, werden er proefprojecten opgestart rond eengerelateerd geweld (in Limburg) en intrafamiliaal seksueel geweld (IRIS-project in Noord West-Vlaanderen). Binnen deze projecten onderzoek ik hoe deze uit te rollen in heel Vlaanderen via de toekomstige centra intrafamiliaal geweld.

Daarnaast startte ik een intersectorale werkgroep op rond de link tussen intrafamiliaal geweld en dierenmishandeling. In deze werkgroep wordt gewerkt aan initiatieven rond het herkennen, omgaan met en verwijzen/melden van intrafamiliaal geweld en dierenmishandeling door de betrokken professionals, en op het vlak van tijdelijke opvangmogelijkheden voor huisdieren van betrokkenen bij intrafamiliaal geweld.

In het kader van seksueel geweld coördineer ik het eerste Vlaams actieplan ter bestrijding van seksueel geweld. Afgelopen jaar was het eerste volledige werkjaar van dit plan. Verschillende realisaties uit dit plan zoals de kindreflex, opleidingen rond de thematiek, de nieuwe centra intrafamiliaal geweld enzovoorts komen elders in deze beleids- en begrotingstoelichting al aan bod. Daarnaast nam ik ook enkele beleidsdomeinoverschrijdende initiatieven op mij. Zo maakte ik in 2021 een ontwerp van decreet dat bepaalde organisaties verplicht om een uittreksel uit het strafregister te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers die met minderjarigen werken. Op die manier wil ik vermijden dat bijvoorbeeld een veroordeelde pedofiel een voetbaltrainer van minderjarigen wordt. Ik won hierover het advies in van een aantal Vlaamse adviesraden en de Vlaamse Toezichtcommissie en legde het ontwerp eind 2021 ter advies voor aan de Raad Van State. De Vlaamse Regering keurde in 2021 het ontwerp definitief goed. Het andere beleidsdomeinoverschrijdend initiatief betreft de ontwikkeling van een meldcode gendergerelateerd geweld. Afgelopen jaar maakte ik een bestek op om te gaan bekijken wat er momenteel allemaal bestaat in de verschillende sectoren rond het opmerken en melden van gendergerelateerd geweld, te onderzoeken of de ontwikkeling van een meldcode in deze sectoren nuttig kan zijn en zo ja, deze effectief te ontwikkelen. Eind 2021 lanceerde ik deze procedure zodat hiermee het komende jaar mee aan de slag kan worden gegaan.

Verder vind ik de sensibilisering van jongeren rond seksueel geweld erg belangrijk. In het kader van het actieplan werkte ik rond twee acties met betrekking tot deze thematiek. Zo bereidde ik een bestek voor voor de ontwikkeling van een sensibiliseringsmodule rond seksueel geweld voor jongeren tussen 14 en 23 jaar. Deze module moet gericht zijn op het bespreekbaar maken van seksualiteit, het aangeven en respecteren van grenzen, het doorbreken van mythes met betrekking tot seksueel geweld, enzovoort. Maar ik ben er ook van overtuigd dat we op deze thema's nog veel vroeger moeten inzetten. Gezien onze kinderen het grootste deel van de dag op school doorbrengen, is het onderwijs, startende vanaf het kleuteronderwijs, de ideale plek om hier aandacht aan te schenken. Daarom verspreidde ik in het najaar van 2021 de boekjes "ja & nee gevoelens" en bijhorende voorlees- en vertelplaten waarmee in de klas aan de slag kan gegaan worden om op een heldere en eenvoudige manier deze complexe thema's met de kinderen te bespreken en taboes te doorbreken.

Ook de Vlaamse input voor de opmaak van het nationaal actieplan ter bestrijding van gendergerelateerd geweld coördineer ik. Ik zorgde voor een gecoördineerde input vanuit Vlaanderen. Eind november werd het actieplan definitief goedgekeurd. Voor de verdere opvolging van het plan is een interdepartementale groep opgericht waarin de verschillende kabinetten en administraties vertegenwoordigd zijn. Verschillende acties worden opgezet, uitgewerkt en uitgevoerd.

OD 2. Ontwikkeling van een evidence-based beleid

Er zijn talrijke onderzoeken lopende binnen de Vlaamse justitie om zo tot een evidence-based beleid te kunnen komen. Deze staan, net zoals de daarmee gepaarde opleidingen, verspreid onder de andere OD's.

Door de uitgebreide registratie in SIPAR (toepassing justitiehuisen) en Siset (centrale ICT-toepassing in het beheer van het elektronisch toezicht) beschik ik tevens zelf over heel wat gegevens over de dossierbehandeling van de justitiehuisen en het VCET. Een performante BI-omgeving zet deze gegevens om in relevante informatie die ik gebruik om gefundeerde beleidsbeslissingen te nemen. In 2021 zette ik in op het ontwikkelen en verspreiden van opleidingsmateriaal over BI-rapporten. Ook stond de migratie naar het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving op de agenda. Een externe partij maakte een rapport 'rapportering en datakwaliteit' op in functie van de migratie naar een nieuw BI-platform binnen het nieuwe Agentschap. Op basis van dit rapport startte ik de opdracht om een nieuw BI-platform te implementeren.

Ik werkte bovendien aan de actualisatie van het methodisch kader met betrekking tot bemiddeling, maatregelen en burgerrechtelijke opdrachten. Ik zette hiervoor interne werkgroepen op en deed een bevraging bij de stakeholders zodat we onze werking optimaal kunnen toespitsen op de noden van het terrein.

OD 3. Digitalisering met het oog op een betere doorstroming van informatie en uitwisseling van gegevens

Ik heb samen met de andere gemeenschappen de overheidsopdracht voor de modernisering van de applicatie Siset opgestart. Deze centrale ICT-toepassing zorgt voor het administratief beheer van personen onder elektronisch toezicht en voorziet ook in capaciteits- en logistiek beheer van de enkelbanden en een planningsysteem voor technische interventies. De gunning van deze overheidsopdracht is voorzien voor 2022.

De applicatie SIPAR, de toepassing die instaat voor de registratie van het administratief beheer van de opdrachten van de justitiehuisen, actualiseerde ik met het nieuwe mandaat in het kader van radicalisering (in afwachting van de uitrol hiervan), verschillende wijzigingen voortvloeiend uit de federale regelgeving, de registratie van de externe organisaties met hun aanbod en met functionele verbeteringen.

Ik werkte verder mee aan de business analyse voor het doorontwikkelen van GEJO en bereidde de implementatie van nieuwe releases voor. GEJO staat voor Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgingsdossier. Hierdoor kunnen de justitiehuisen informatie over de justitiabelen (efficiënter) delen met de opdrachtgevers.

In 2021 werkte ik verder aan de implementatie van I+Belgium. Dit systeem maakt gegevensdeling over justitiabelen tussen de politie en de justitiehuisen mogelijk. Voor de effectieve start eiste ik eerst de oplossing van een aantal technische zaken, aangezien het systeem nog teveel bugs bevat. Uiteindelijk staakten de voorbereidingen tot implementatie in 2022 omdat het federale niveau heeft beslist om I+Belgium te vervangen door JustSignal.

OD 4. Maximale aanpassing van de organisatie aan de hervormde gerechtelijke arrondissementen

In het kader van de transitie naar het nieuwe Agentschap Justitie en Handhaving startte ik de oefening rond de organisatiestructuur van de afdeling Justitiehuisen. In dat kader maakte ik een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering op houdende de uitvoering van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand, voor wat betreft het luik justitiehuisen. In dit besluit zijn onder andere bepalingen opgenomen rond de afstemming op de hervormde gerechtelijke arrondissementen. De Vlaamse Regering gaf op 3 december 2021 hiervoor haar eerste principiële goedkeuring. Deze oefening loopt verder in 2022 onder leiding van de nieuwe administrateur-generaal.

Daarnaast onderzocht ik de gefaseerde uitwerking van een antennewerking. Door het oprichten van bijkomende antennes zet ik in op een betere geografische dekking van het aanbod van de justitiehuisen in Vlaanderen. Ik voerde een uitgebreide analyse uit om de prioriteiten te bepalen en de noden aan bijkomende antennes te objectiveren. Op basis van deze analyse werden er per regio verschillende potentiële locaties aangeduid voor toekomstige antennes, dit rekening houdend met de bevolkingsdichtheid, het aantal dossiers van de justitiehuisen, de samenwerkingsverbanden met lokale partners en de bereikbaarheid met het openbaar vervoer van de betreffende regio's. Ik bereid de implementatie verder voor. De concrete realisatie van antennes verloopt in overleg en onderhandeling met de lokale besturen en binnen de beschikbare middelen, in nauwe samenwerking met Het Facilitair Bedrijf. Op 1 maart 2021 opende in afwachting van een justitiehuis in de regio Halle-Vilvoorde, waarvoor de voorbereiding met Het Facilitair Bedrijf volop aan de gang is, de derde antenne van het Justitiehuis Brussel in Vilvoorde en in april 2021 opende een antenne in Geel.

Tot slot geef ik nog mee dat de aanwervingen binnen het personeelsplan 2020 inmiddels werden afgerond. Zo zorgde ik voor 128 nieuwe medewerkers op het terrein. Ook kon ik in november 2021 een nieuw personeelsplan laten goedkeuren, met nog eens een extra personeelsinjectie van 130 nieuwe medewerkers op het terrein, binnen de justitiehuisen, het VCET en de Family Justice Centers. Dit betekent dat er zowel voor slachtoffers als voor de opvolging van daders ter vermindering van recidive bijkomend personeel op het terrein aan de slag is gegaan.

1.2. Strategische en operationele doelstellingen cluster Handhaving

De cluster Handhaving omvat de doelstellingen van de Vlaamse Handhaving, en meer bepaald het veiligheidsbeleid, een kaderdecreet inzake bestuurlijke handhaving en de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad.

Veiligheidsbeleid

SD 1. Het strafrechtelijke- en veiligheidsbeleid wordt op elkaar afgestemd

De volgende vijf operationele doelstellingen concretiseren deze strategische doelstelling.

OD 1. Coördinatie tussen het Vlaams en federaal veiligheidskader

Ik coördineerde, in nauw overleg met de inhoudelijke bevoegde ministers, de inbreng vanuit de Vlaamse overheid over de opmaak van de nieuwe Kadernota Integrale Veiligheid (KIV), het Nationaal Veiligheidsplan (NVP) en de nationale veiligheidsstrategie. Het is van belang dat Vlaanderen sterke prioriteiten kan leggen en zo mee het veiligheidsbeleid kan bepalen.

Op 10 december 2021 agendeerde ik een mededeling op de Vlaamse Regering met betrekking tot de Vlaamse inbreng voor de KIV en het NVP.

De kadernota werd onderverdeeld in zeven veiligheidsbelangen, met daaronder de verschillende aangeleverde thema's.

- Persoonsgebonden veiligheid
- Maatschappelijke veiligheid
- Economische veiligheid
- Ecologische veiligheid
- Territoriale veiligheid
- Digitale veiligheid
- Ondermijnende criminaliteit

De Vlaamse overheid is bij elk van deze veiligheidsbelangen betrokken en heeft binnen de bevoegdheden tekstvoorstellen gedaan en de tekst geamendeerd. Het gaat dan onder meer over radicalisering, verkeersveiligheid, bestuurlijke handhaving, wonen, het afvalstoffenbeleid, milieuschade, mensenhandel, seksueel en intrafamiliaal geweld, gendergerelateerd geweld, het slachtofferbeleid, jeugddelinquentie, erediensten, discriminatie, dierenwelzijn, sociale fraude, strategische goederen en belangen, fraude (bijvoorbeeld in de sport), overlast, en zo verder.

OD 2. Monitoring en evaluatie van strafrechtelijke en bestuurlijke prioriteiten

Om de nodige gegevens te kunnen verzamelen voor de opvolging van de evaluatie van COL 04/2019 (bindende strafrechtelijke prioriteiten), zorgde ik voor een verdere operationalisering en aanvulling van de arrestendatabank, in de mate dat de rechterlijke uitspraken door de griffies werden bezorgd.

Het bestuurlijk sanctieregister en de Kruispuntbank Handhaving evalueer ik bij de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad. Hiervoor verwijs ik verder in tekst naar de samenwerkingsakkoorden voor een vlotte informatiedeling.

OD 3. Stroomlijnen van het strafrechtelijk- en bestuurlijk handhavingsbeleid

In afwachting van het nieuwe kaderdecreet kwam de gespecialiseerde werkgroep Bestuurlijke handhaving niet meer bijeen. Zij komt in 2022 opnieuw samen, onder meer in functie van het finaliseren van het samenwerkingsakkoord rond informatie-uitwisseling tussen parket en de bestuurlijke beboetingsinstanties.

OD 4. Aanpak inspectiediensten stroomlijnen

Ik heb de mogelijkheid onderzocht om naar Nederlands voorbeeld een Inspectieraad op te richten in Vlaanderen. Deze raad heeft als taak het optreden van de Vlaamse inspectiediensten te coördineren en de onderlinge samenwerking binnen de Vlaamse Overheid bij de uitoefening van toezichts- en opsporingsopdrachten te bevorderen.

OD 5. De Europese onderzoeken tegen fraude in Vlaamse aangelegenheden coördineren via een interfederaal AFCOS

Ik heb een ontwerp van samenwerkingsakkoord met betrekking tot de oprichting, het takenpakket, de organisatie en de werking van een Anti-fraud Coordination Service (AFCOS) laten opmaken. Dit ontwerp werd in de schoot van het Interdepartementale Commissie voor de Coördinatie van de strijd tegen de economische fraude besproken met het federale niveau en de andere deelstaten. Het samenwerkingsakkoord zal in de loop van 2022 worden goedgekeurd en een Vlaamse strategie ter bestrijding van fraude zal als onderdeel hiervan uitgewerkt worden.

Kaderdecreet bestuurlijke handhaving

SD 1. Implementatie en uitbreiding van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

De volgende drie operationele doelstellingen concretiseren deze strategische doelstelling.

OD 1. Evaluatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

In voorbereiding van de uitvoering van het regeerakkoord terzake onderwierp ik het KBH aan een grondige, voorbereidende evaluatie. Het KBH is als algemeen kader ontwikkeld met een absolute organisatieneutraliteit als uitgangspunt. Om dit te bereiken bundelde het de klassieke handhavingsbevoegdheden in kleine functiepakketten, die vrij konden worden gecumuleerd om te passen in de

bestaande structuur en werking van de verschillende inspectiediensten. Aan deze werkwijze waren echter een aantal nadelen verbonden. Het gevolg was een lange, complexe tekst, met een groot aantal hoofdstukken en functietitels, waarin de inspectiediensten hun dagdagelijkse praktijk niet meer weerspiegeld zagen. Het modulair systeem van het KBH was te complex, en inspectiediensten gingen ervan uit dat de implementatie ervan binnen hun beleidsdomein een veelvoud aan beschikbaar personeel zou vergen. Samen met het gegeven dat het KBH zonder herstel- en beveiligingsmaatregelen nog geen volledig handhavingsluik kon worden genoemd, ondermijnde dit het draagvlak voor implementatie. Terwijl stroomlijning door implementatie toch het voornaamste doel is van het kaderdecreet.

Daarom besloot ik het roer om te gooien en het KBH in zijn geheel te vervangen door een nieuw kaderdecreet. Deze moet nog voorgelegd worden aan de Vlaamse Regering. De aangepaste tekst en structuur is veel eenvoudiger, wordt logischer ingedeeld, en de functiescheiding wordt voor een belangrijk deel verlaten. Het decreet bestrijkt alle facetten van handhaving, met inbegrip van herstel en beveiliging, en maakt er één consistent geheel van, zowel voor de klassieke gerechtelijke handhaving als de bestuurlijke handhaving. De focus ligt op de essentiële processen, en minder vaak voorkomende instrumenten verhuizen naar het optionele gedeelte achteraan, of worden simpelweg geschrapt.

OD 2. Implementatie van het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving

In de context van het nieuwe kaderdecreet werk ik tegelijk aan een eerste implementatiedecreet, dat in principe samen met het nieuwe kaderdecreet aan het parlement zal worden voorgelegd. Hierdoor zal het nieuwe kaderdecreet alvast geïmplementeerd kunnen worden in een belangrijke groep van Vlaamse regelgeving m.b.t. milieu, ruimtelijke ordening en toerisme.

OD 3. Tweede decreet inzake bestuurlijke maatregelen

In het kader van de interne oefening rond de hervorming van het kaderdecreet werd ook een onderdeel over de bestuurlijke maatregelen meegenomen in het voorstel van herwerkt kaderdecreet bestuurlijke handhaving. Deze zal nog worden voorgelegd aan de Vlaamse regering.

Bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad

SD 1. Vlaanderen zet volop in op de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad.

De volgende drie operationele doelstellingen concretiseren deze strategische doelstelling.

OD 1. Een decretaal kader ontwikkelen om tot een uniforme en gestroomlijnde aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad te komen

Een integraal veiligheidsbeleid zorgt niet enkel voor bestraffing maar zet ook in op het voorkomen van misdrijven. Dit kan door in te zetten op bestuurlijke handhaving. Daarom is het van belang om een algemeen kader te creëren waarop steden en gemeenten zich kunnen beroepen. Hiervoor maakte ik een ontwerp van decreet op en verfijnde dit aan de hand van verschillende insteken. De tekst werd besproken in een gemengde experts werkgroep bestaande uit de Vlaamse overheid, deelnemers uit lokale besturen, de VVSG, de politie, het parket, de Arrondissementale Regionale Informatie- en Expertise Centra en de academische wereld.

Ik bezorgde deze tekst ook aan de federale ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken met het oog op het bereiken van een samenwerkingsakkoord voor een uniforme regeling van deze materie, gezien het in belang van de steden en gemeenten is dat er op alle niveaus wordt samengewerkt. Het is nu wachten op

het afronden van de teksten van de federale overheid zodat we hier verdere stappen in kunnen ondernemen.

OD 2. Samenwerkingsakkoorden afsluiten voor een vlotte informatiedeling

Alle initiatieven in het kader van bestuurlijke handhaving van ondermijnende criminaliteit staan of vallen met informatievergaring en -deling, net omdat er zoveel partijen bij betrokken zijn.

Daarom heb ik besloten een bestuurlijk sanctieregister op te richten: een databank waarbij alle handhavingssancties van de Vlaamse inspectie- en handhavingdiensten in terug te vinden zijn. Het Vlaams bestuurlijk sanctieregister moet een optimale wisselwerking faciliteren tussen de bestuurlijke handhaving van Vlaams en lokaal niveau, maar ook met de strafrechtelijke autoriteiten. Door de informatie van de Vlaamse handhavingdiensten te beschikken, kunnen andere autoriteiten ook rekening houden met de eerder opgelegde sancties. De ontwikkeling is ondertussen opgestart, en de eerste functionaliteiten moeten begin 2023 operationeel zijn.

Ook wordt er ingezet op het uitwisselen van informatie met de politie. Daarvoor ben ik reeds een tijdje in gesprek met de minister van Binnenlandse Zaken om te kijken hoe we de Vlaamse inspectiediensten toegang kunnen geven tot bepaalde politionele data.

OD 3. Inzetten op lokale samenwerkingsverbanden en ondersteuning

De Vlaamse overheid moet zich inzetten om de lokale besturen bij te staan in het kader van het bestrijden van georganiseerde en ondermijnende misdaad. In het herwerkte kaderdecreet werd dan ook een standaardregeling opgenomen die moet toelaten dat opbrengsten gerelateerd aan handhaving door lokale besturen ook naar deze besturen kunnen terugvloeien. Deze moet nog voorgelegd worden aan de Vlaamse regering.

1.3. Budgettair kader

Zoals eerder toegelicht heb ik ervoor gekozen om in de inhoudelijke toelichting uit te gaan van de begrotingsstructuur zoals deze bestaat vanaf 2022 waarbij de inhoudelijke structuurelementen "Welzijnswerk" en "Justitiehuisen en elektronisch toezicht" samengevoegd worden tot het inhoudelijk structuurelement "Justitie en Handhaving". Om de relatie te kunnen leggen met de begroting van 2021 wordt in deze budgettaire toelichting een overzicht gegeven van de inhoudelijke structuurelementen zoals ze werden opgenomen in de begroting 2021.

JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	AO		TO		LO	
2021	2e BA	BU	2e BA	BU	2e BA	BU
ESR-ontvangsten OW	80	-31	6.907	0	0	0
Toe-lagen OI	0	0	0	0	0	0
Overige OL, OP, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	80	-31	6.907	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

Dit overzicht bevat het totaal van de voorziene ontvangsten verbonden aan het inhoudelijk structurelement justitiehuzen en elektronisch toezicht. Voor een toelichting over de aard van deze ontvangsten verwijs ik naar de bespreking bij de onderliggende begrotingsartikels.

WELZIJNSWERK, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	1.290	1.342	1.321	1.290	1.342	1.308
Toe-lagen IS	1.024	1.024	1.024	1.024	1.024	1.024
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	2.314	2.366	2.345	2.314	2.366	2.332

Inhoudelijke toelichting

Dit overzicht bevat het totaal van de voorziene uitgaven verbonden aan het inhoudelijk structurelement welzijnswerk binnen de bevoegdheid justitie. Voor een toelichting over de aard van deze uitgaven verwijs ik naar de bespreking bij de onderliggende begrotingsartikels. Voor de uitgaven verbonden aan dit inhoudelijk structurelement binnen de bevoegdheid welzijn verwijs ik naar de beleids- en begrotingstoelichting van de minister van welzijn.

JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT, MVG excl. DAB

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
ESR-uitgaven WT, LO, PR	17.167	14.289	13.590	17.226	10.459	8.114
Toe-lagen IS	0	0	0	0	0	0
Overige LE, PA, andere	0	0	0	0	0	0
Totaal	17.167	14.289	13.590	17.226	10.459	8.144

Inhoudelijke toelichting

Dit overzicht bevat het totaal van de voorziene uitgaven verbonden aan het inhoudelijk structurelement justitiehuzen en elektronisch toezicht. Voor een toelichting over de aard van deze uitgaven wordt verwezen naar de bespreking bij de onderliggende begrotingsartikels.

1.3.1. Departement en IVA's zonder rechtspersoonlijkheid (excl. DAB's)

Ontvangstenartikelen

GB0-9GCEAHA-OW – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT

Korte inhoud begrotingsartikel

Het artikel wordt gebruikt voor de terugvordering van ten onrechte uitbetaalde leefvergoedingen en van kosten voor beschadigd of niet ingeleverd materiaal voor elektronisch toezicht.

(duizend euro)			
2021	AO	TO	LO
2e BA	80	0	0
Uitvoering	-31	0	0

Inhoudelijke toelichting

In de loop van 2021 werden voor 326 keuro facturen opgemaakt voor de terugvordering van ten onrechte uitgekeerde leefvergoedingen, of voor de vergoeding van de schade veroorzaakt door de beschadiging of het verlies van het materiaal voor elektronisch toezicht.

Daarnaast werden in de loop van het jaar 2021 ook facturen van voorgaande jaren geannuleerd voor een bedrag van 357 keuro, onder meer omdat verloren materiaal alsnog werd ingediend of omdat de terugvordering niet mogelijk bleek te zijn.

Samen resulteert dit in een uitvoering van -31 keuro ten opzichte van een geraamde 80 keuro.

GB0-9GCETHA-OW – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT

Korte inhoud begrotingsartikel

In het kader van de uitvoering van alternatieve gerechtelijke maatregelen in de samenleving wordt beroep gedaan op externe diensten die instaan voor de opzet van projecten.

De subsidiëring van de organisaties, die belast zijn met de omkadering van de justitiabelen bij de tenuitvoerlegging van straffen en maatregelen, gebeurt momenteel, omwille van de voorgeschiedenis van de justitiehuisen, via de federale overheid.

Om de bevoegdheden van de Federale Staat en de Gemeenschappen optimaal op elkaar af te stemmen is het de bedoeling dat deze subsidies in de toekomst door de Vlaamse Gemeenschap, die als regionale overheid ook belast is met de opvolging en de uitvoering van alternatieve straffen en maatregelen, worden toegekend. De Federale Overheid zal hiertoe de corresponderende kredieten doorstorten naar de Vlaamse Gemeenschap.

Hiervoor werd door middel van artikel 31 van het decreet van 21 december 2018 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2019 een begrotingsfonds opgericht dat moet toelaten deze middelen te ontvangen van de Federale overheid. De ontvangen middelen worden vervolgens aangewend om via begrotingsartikel GB0-1GCE4HA-WT subsidies toe te kennen.

(duizend euro)			
2021	AO	TO	LO
2e BA	0	6.907	0
Uitvoering	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

De gesprekken met de Federale Overheid over de overdracht van deze kredieten naar de Gemeenschappen zijn nog steeds lopende, gezien de complexiteit van de

bevoegdheidsverdeling van de 6^e Staatshervorming. Om die reden werden de voorziene ontvangsten niet gerealiseerd. Vermoedelijk zal hier een nieuwe financieringswet voor nodig zijn.

In afwachting van de effectieve overdracht van de kredieten staat de Federale overheid, in samenspraak met de Gemeenschappen, in voor de subsidiëring van deze organisaties.

Uitgavenartikelen

GB0-1GCE2EC-WT - HULP- EN DIENSTVERLENING AAN GEDETINEERDEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Op dit begrotingsartikel staan de middelen voor de uitvoering van het strategisch plan voor hulp- en dienstverlening aan gedetineerden zoals bepaald in het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. De centra voor algemeen welzijnswerk krijgen subsidies voor de organisatieondersteuning. Daarnaast zijn hier werkingskredieten opgenomen voor de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	1.290	1.342	1.321	1.290	1.342	1.308

Inhoudelijke toelichting

De centra voor algemeen welzijnswerk ontvangen jaarlijks een subsidie voor de opdrachten welke zij op basis van het decreet van 8 maart 2013 dienen uit te voeren. Hiervoor was bij de begrotingsaanpassing 2021 een budget van 1.255 keuro voorzien. Na aanpassing van dit budget aan de evolutie van de index en na herverdeling van kredieten in het kader van het VIA 5 is dit budget verhoogd tot 1.307 keuro. Daarmee werden voor 1.291 keuro subsidies toegekend.

Daarnaast voorzie ik jaarlijks een budget van 35 keuro voor de werkingskosten verbonden aan de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Dit budget is voor 30 keuro aangewend. Aangezien een deel van de bestelde prestaties pas uitgevoerd zal worden in 2022 werd het daarvoor voorziene VEK niet aangewend.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, zie onderdeel VI. 1.1 (OD 1 bij SD 2).

GB0-1GCE2EW-IS – COMMISSIES VOOR JURIDISCHE BIJSTAND (CJB)

Korte inhoud begrotingsartikel

De middelen binnen dit artikel dienen voor de organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand zoals beschreven onder titel 3 van het decreet van 26 april 2019 van het decreet houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand. Onder eerstelijnsbijstand wordt verstaan de juridische bijstand die verleend wordt door advocaten in de vorm van praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of de verwijzing naar een gespecialiseerde instantie of organisatie. De organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand is in handen van de commissies voor juridische eerstelijnsbijstand.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	1.024	1.024	1.024	1.024	1.024	1.024

Inhoudelijke toelichting

Het beschikbare krediet werd aangewend voor de toekenning van toelagen aan de 13 commissies voor juridische bijstand.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met commissies voor juridische eerstelijnsbijstand, zie onderdeel VI. 1.1 (SD 3).

GB0-1GCE2HA-WT – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT

Korte inhoud begrotingsartikel

Het begrotingsartikel voorziet in de nodige kredieten voor de uitvoering van het beleid inzake elektronisch toezicht. De kredieten worden aangewend voor werkingskosten verbonden aan elektronisch toezicht, in het bijzonder de huur van het materiaal voor elektronisch toezicht (enkelbanden) en tolkkosten, de uitbetaling van een leefvergoeding (equivalent leefloon) voor personen onder elektronisch toezicht die over geen andere bestaansmiddelen beschikken en de toekenning van subsidies aan organisaties die instaan voor de omkadering van leermaatregelen (KB van 17 december 2003). Daarnaast wordt ook voorzien in kredieten voor subsidies en andere uitgaven ter ondersteuning van het beleid inzake justitiehuisen en elektronisch toezicht.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	10.260	14.289	13.590	10.319	10.459	8.114

Inhoudelijke toelichting

Bij de begrotingsaanpassing 2021 was een vastleggingskrediet voorzien van 10.260 keuro. Dit krediet werd verhoogd met enerzijds 29 keuro ten gevolge van een aanpassing aan de index en anderzijds met 4 miljoen euro relancemiddelen.

De aanwending van het krediet gebeurt in de eerste plaats voor de kosten verbonden aan het elektronisch toezicht. Aangezien jaar na jaar meer gebruik wordt gemaakt van elektronisch toezicht stijgen ook de daaraan verbonden kosten. De huurkost van het materiaal voor elektronisch toezicht steeg dan ook verder en bedraagt ondertussen 2,6 miljoen euro. Daarnaast wordt ook een budget uitgetrokken voor personen onder elektronisch toezicht die over geen andere bestaansmiddelen beschikken. Gekoppeld aan de stijging van het elektronisch toezicht, maar vooral wegens het wegvallen van tewerkstellingsmogelijkheden ten gevolge van de coronapandemie, stegen deze uitgaven met 300 keuro. Verder

werd 43 keuro uitgetrokken voor tolkkosten om justitiabelen en slachtoffers in hun eigen taal te kunnen begeleiden en bijstaan.

Naast deze kosten, welke rechtstreeks verbonden zijn aan het elektronisch toezicht, wordt jaarlijks ook voorzien in subsidies aan organisaties die instaan voor de omkadering van leermaatregelen. In 2021 kregen deze organisaties subsidies ten bedrage van 2,028 miljoen euro.

In 2021 werd daarnaast bijna 2,9 miljoen euro uitgetrokken voor de ondersteuning van het beleid inzake het elektronisch toezicht.

Ik voorzag ook, zoals ik al schreef, in bijkomende werkvloerplaatsen zodat de uitvoering van werkstraffen mogelijk blijft. Corona had immers een grote impact op de uitvoering van de werkstraffen. Door de strenge maatregelen sloten veel organisaties noodgedwongen de deuren, waardoor lopende werkstraffen niet verder konden uitgevoerd worden en nieuwe dossiers niet snel genoeg konden starten. Daarnaast is het opmerkelijk dat niet alleen langere werkstraffen werden uitgesproken maar ook dat er een stijging in het aantal werkstraffen te zien was. Door de nood aan extra prestatieplaatsen ten gevolge van de coronapandemie en door het stijgend aantal uitspraken, zocht ik naar extra prestatieplaatsen, zowel vrijwillige als gesubsidieerde. Zo startte er een samenwerking met Samen Werken (Stad Antwerpen), met Natuur en Bos, vzw Natuurpunt en de kringwinkels.

In het kader van het relanceplan werd een vastleggingskrediet van 4 miljoen euro voorzien. Dit dient in de eerste plaats voor de realisatie van het sanctieregister, voor een bedrag van 2,07 miljoen euro. De relancemiddelen werden ook gebruikt in het kader van de uitvoering van de werkstraffen en dit voor de realisatie van een tijdelijk en bijkomend omkaderingsaanbod bij Stad Antwerpen, een werkvloerproject bij vzw VOC Neteland, een werkvloerproject bij vzw Natuurpunt, een werkvloerproject bij OVAM en de realisatie van verschillende tijdelijke mobiele werkvloerprojecten in de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen, Limburg en Brussel.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met het elektronisch toezicht, zie onderdeel VI 1.1 (OD 2 bij SD 2).

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met de justitiehuisen, zie onderdeel VI 1.1. (SD 1 en OD 3, OD 4, OD 5 en OD 6 bij SD 2).

Voor meer inhoudelijk toelichting in verband met de digitale toepassingen die nodig zijn voor de werking van het VCET en de justitiehuisen, zie onderdeel VI 1.1. (OD 3 bij SD 4).

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met de leermaatregelen, werkvloeren prestatieplaatsen/projecten, zie onderdeel VI 1.1 (OD 4 bij SD 2 en OD 1 bij SD 4).

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met sanctieregister, zie onderdeel VI. 1.2 (OD 2 bij SD 1 van de bestuurlijke aanpak van georganiseerde en ondermijnende misdaad).

GB0-1GCE4HA-WT – JUSTITIEHUIZEN EN ELEKTRONISCH TOEZICHT

Korte inhoud begrotingsartikel

In het kader van de uitvoering van alternatieve gerechtelijke maatregelen in de samenleving wordt beroep gedaan op externe diensten die instaan voor de opzet van de projecten. De federale overheid subsidieert en evalueert momenteel deze projecten.

Op het ogenblik dat deze middelen via het begrotingsfonds justitiehuisen worden overgedragen, maken deze uitgaven deel uit van in dit begrotingsartikel.

(duizend euro)						
	VAK			VEK		
2021	2e BA	2e BA-JR	BU	2e BA	2e BA-JR	BU
Uitgaven	6.907	0	0	6.907	0	0

Inhoudelijke toelichting

De gesprekken met de Federale Overheid omtrent de overdracht van deze kredieten naar de Gemeenschappen zijn nog steeds lopende. Om die reden werden de voorziene ontvangsten niet gerealiseerd.

In afwachting van de effectieve overdracht van de kredieten staat de Federale overheid, in samenspraak met de Gemeenschappen, in voor de subsidiëring van deze organisaties.

1.3.2. Overige entiteiten onder gezag

Niet van toepassing

1.3.3. Overige entiteiten onder toezicht

Entiteit Commissies Juridische Bijstand (geconsolideerd)

Omschrijving

In elk gerechtelijk arrondissement is er een commissies voor juridische bijstand, paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de balie en vertegenwoordigers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en erkende organisaties voor juridische bijstand. Deze commissies staan in voor de organisatie van de juridische eerstelijnsbijstand, namelijk de juridische bijstand die verleend wordt door advocaten in de vorm van praktische inlichtingen, juridische informatie, een eerste juridisch advies of de verwijzing naar een gespecialiseerde instantie of organisatie.

Voor meer inhoudelijke toelichting in verband met commissies voor juridische eerstelijnsbijstand, zie onderdeel VI. 1.1 (SD3).

Toelichting op detailniveau

Ontvangsten

De 13 verschillende commissies voor juridische bijstand ontvangen samen een budget van 1.024 keuro dat zij kunnen aanwenden voor hun opdrachten.

Uitgaven

De 13 verschillende commissies voor juridische bijstand ontvangen samen een budget van 1.024 keuro dat zij kunnen aanwenden voor hun opdrachten.

VII. BELEIDSVELD: BESTUURSRECHTSPRAAK

1. Inhoudelijk structurelement: BESTUURSRECHTSPRAAK

De Dienst van de Bestuursrechtscolleges (kortweg DBRC) is de dienst die inhoudelijk en administratief drie onafhankelijke Vlaamse bestuursrechtscolleges overkoepelt en ondersteunt, met name het Handhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen.

Dit enige inhoudelijk structurelement voor het beleidsveld Bestuursrechtpraak bevat alle kredieten voor de ondersteuning van de DBRC en de Vlaamse bestuursrechtscolleges en zorgt dus voor de realisatie van een kwaliteitsvolle en efficiënte rechtsbescherming, binnen een redelijke termijn, op het vlak van verschillende Vlaamse bevoegdheden.

1.1. Strategische doelstellingen

SD. 1 Uitbouwen van de Vlaamse bestuursrechtpraak als hoeksteen van de Vlaamse rechtstaat

De operationele doelstellingen uit 1.2 concretiseren deze strategische doelstelling.

1.2. Operationele doelstellingen

OD. 1 Digitaliseren van de procesvoering bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges

Tijdens de eerste helft van deze legislatuur zijn al verschillende stappen gezet in de digitalisering van de procedures bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges.

Een belangrijke mijlpaal was maandag 22 februari 2021 waarop het digitaal loket werd uitgerold.

Procespartijen, burgers, advocaten en overheden kunnen sindsdien documenten digitaal bezorgen aan de DBRC in een beveiligde omgeving.

Het gebruik van het digitaal loket is vrijwillig en kosteloos. Procespartijen kunnen er nog steeds voor kiezen om documenten te bezorgen via een aangetekende brief of door neerlegging op de griffie.

Tegelijkertijd kwam er een wijziging van het DBRC-Procedurebesluit om dit juridisch mogelijk te maken.

Het besluit van de Vlaamse Regering van 5 februari 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat het digitaal loket betreft, wijzigt de basisregels van de procedure niet. Het geeft evenwel de mogelijkheid om de analoge verzending van documenten aan de Vlaamse bestuursrechtscolleges, die onder het toepassingsgebied vallen van het DBRC-decreet, te vervangen door het opladen en elektronisch neerleggen op een beheerd en beveiligd loket.

Het digitaal loket is slechts één stap in een ruimer digitaliseringsproject. Ik investeerde in de interne digitalisering (een performant dossier- en informatiebeheerssysteem), alsook in de voorbereiding van een uitgebreide, externe digitalisering (een digitaal platform).

Eind 2021 volgde daarom een belangrijke upgrade van de huidige interne applicatie, het dossier- en informatiebeheerssysteem van de DBRC. Dit was nodig om het systeem weer up-to-date te maken in het kader van continuïteit, duurzaamheid en de geplande technologische en functionele uitbreidingen.

Ten slotte voerde ik structurele wijzigingen door in de applicatie omwille van recente wijzigingen in de regelgeving:

- Het decreet van 21 mei 2021 tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures wijzigt op een aantal belangrijke punten het procedureverloop bij de RvVb.
- De wijzigingen aan artikel 35 en 37 van het DBRC-decreet zijn in werking getreden op 24 juni 2021.
- Met de publicatie van het besluit van 29 oktober 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures zijn ook de overige decretale en reglementaire bepalingen in werking getreden op 1 december 2021.

Tijdens de tweede helft van de legislatuur moet het digitaal loket nu uitgroeien tot een innovatief en klantvriendelijk digitaal platform. Hierdoor kan de volledige administratieve afhandeling van de procedure bij de bestuursrechtscolleges digitaal verlopen: indiening en ontvangst van processtukken, onmiddellijke betaling rolrecht, toegang tot volledig dossier, termijnberekening, zittingskalender, overzichten van lopende dossiers voor advocatenkantoren, en zo verder. Daarnaast bouw ik een kennisdatabank met bijbehorende zoekfunctie om te zorgen voor een betere ontsluiting van de rechtspraak. Zo kunnen de procespartijen deze makkelijker consulteren en gebruiken bij de voorbereiding van hun processtukken en kunnen de rechtscolleges vlotter nieuwe arresten opmaken.

OD. 2 Verder professionaliseren en optimaliseren van de Dienst van de Vlaamse bestuursrechtscolleges

Elk werkjaar blijft de RvVb meer einduitspraken vellen dan dat er nieuwe dossiers ingediend worden. Mede daardoor daalde de gemiddelde doorlooptijd van een standaard dossier bij de RvVb: de doorlooptijd tussen de indiening van een beroep en de einduitspraak is inmiddels verlaagd tot gemiddeld 12 maanden. In het jaarverslag over het werkingsjaar 2017-2018 was nog sprake van een maximale doorlooptijd van twee jaar. De RvVb heeft dus al forse inspanningen geleverd om de doorlooptijden merkbaar te verminderen.

Door vier bijkomende bestuursrechters en ondersteunend personeel aan te werven voor de RvVb kunnen de op de behandeling op een zitting 'wachtende' dossiers sneller worden behandeld én blijft de huidige kwaliteit van de rechtspraak gewaarborgd. Met deze bijkomende inzet van menselijke expertise ambieer ik om op termijn de 'planktijd', met betrekking tot vergunningsbetwistingen in het omgevingsrecht, te reduceren naar ongeveer 1 maand. Dit betekent een substantiële tijdsinstroom. Ik blijf dus inzetten op het verkorten van de doorlooptijden met vanzelfsprekend het behoud van de huidige kwaliteit van de rechtspraak. Dit komt ook vele investeringsprojecten ten goede.

De Vlaamse Regering maakte dan ook, op mijn voorstel, voor haar relanceplan recurrent 2 miljoen euro loonkredieten vrij voor het aanwerven van zowel bestuursrechters, inhoudelijk en ondersteunend personeel als ICT-personeel om beide ambities – de digitale transformatie én een snellere jurisdictionele beroepsprocedure – waar te maken.

Intussen legde op woensdag 12 mei 2021 alvast een eerste nieuw benoemde bestuursrechter bij de RvVb de eed af in mijn handen als Vlaams minister van Justitie en Handhaving.

Daarnaast besliste de Vlaamse Regering op 7 mei 2021 om 3 bijkomende functies van bestuursrechter bij de RvVb vacant te verklaren en een wervingsreserve aan te leggen met de geschikt bevonden kandidaten voor de duur van 2 jaar. Het

vacaturebericht is gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 18 juni 2021 en de selectieprocedure werd intussen in 2022 afgerond. Eind maart 2022 werden de 3 bijkomende rechters benoemd.

OD. 3 Verder optimaliseren van de Vlaamse bestuursrechtspraakregels

In 2021 wijzigde het DBRC-decreet en DBRC-Procedurebesluit om de procedures bij de RvVb verder te verfijnen:

- het decreet van 5 maart 2021 tot wijziging van artikel 37 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat de injunctie betreft,
- het decreet van 21 mei 2021 tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures.

De wijzigingen aan artikel 35 en 37 van het DBRC-decreet zijn in werking getreden op 24 juni 2021.

Met de publicatie van het besluit van 29 oktober 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures zijn ook de overige decretale en reglementaire bepalingen in werking getreden op 1 december 2021.

Het procedureverloop bij de RvVb verandert hierdoor op een aantal belangrijke punten:

- De vergunninghouder en de persoon die de melding verricht, worden van rechtswege als volledig volwaardige procespartij erkend. Voortaan zijn ze 'automatisch' en dus 'van rechtswege' als partij betrokken in de procedure, net zoals de verwerende partij. In het licht van de relativiteitseis is het 'belang bij het middel' verfiijnd. Een middel kan voortaan maar tot de vernietiging leiden indien (1) de partij wordt benadeeld door de ingeroepen onwettigheid, (2) de regeling kennelijk strekt tot bescherming van de belangen van de partij en (3) de partij niet kennelijk verzuimd heeft de ingeroepen onwettigheid aan te voeren op het nuttige ogenblik waarop het kon worden aangevoerd tijdens de bestuurlijke procedure.
- De bemiddelingsprocedure bij de Raad is vereenvoudigd.
- De substitutiebevoegdheid is verder uitgekristalliseerd, zonder dat de bestuursrechter zich volledig in de plaats kan stellen van de overheid.
- De procedure tot tussenkomst is sneller gemaakt: het opstellen van een beschikking tot tussenkomst is niet meer nodig. Dit is een administratieve vereenvoudiging.

Ook de termijnen van de schorsings- en vernietigingsprocedures zijn ingekort doordat de verzoekende partij en de tussenkomende partij voortaan het rolrecht betalen op het ogenblik van het indienen van het verzoekschrift of het ogenblik van de tussenkomst. Het is dus niet langer noodzakelijk dat de griffier een brief stuurt aan de verzoekende partij en de tussenkomende partijen met een uitnodiging tot betaling van het rolrecht. Dit is opnieuw een vereenvoudiging van de procedure.

De doorlooptijd binnen de schorsingsprocedure wordt ingeperkt. Zo zijn duidelijke ordeterminen gekoppeld aan de termijn waarbinnen een afschrift van het verzoekschrift moet worden betekend aan de partijen en de belanghebbende(n), aan de termijn waarbinnen een zitting over de gevorderde schorsing zal plaatsvinden en aan de termijn waarbinnen de RvVb uitspraak doet over de vordering tot schorsing.

Het verlenen van toegang tot het omgevingsloket wordt voortaan beschouwd als

een indiening van het administratief dossier bij de RvVb.

OD. 4 Onderzoeken van de mogelijkheid om te evolueren naar één Vlaams Bestuursrechtcollege

In oktober 2020 startte, na de lancering van een overheidsopdracht met als titel 'Grondige studie naar het verder professionaliseren van de Vlaamse bestuursrechtspraak, het onderzoek naar het uitbreiden van de bevoegdheden en naar de mogelijkheid om te evolueren naar één Vlaams Bestuursrechtcollege.

Ik laat onderzoeken in hoeverre één Vlaams bestuursrechtcollege de bevoegdheid voor alle betwistingen inzake Vlaamse bestuurlijke beslissingen kan omvatten. De integratie van de Raad voor Betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen is daar één concreet voorbeeld van. Ik wil bovendien dat zo veel mogelijk betwistingen inzake het Vlaams omgevingsrecht door de Vlaamse bestuursrechtspraak behandeld kunnen worden. Daarom laat ik ook onderzoeken of zowel de bevoegdheden van de RvVb als de bevoegdheid voor de beroepen tegen ruimtelijke uitvoeringsplannen en over complexe projecten kunnen integreren. Een meer homogene en minder complexe rechtsbescherming in het Vlaamse omgevingsrecht staat daarbij centraal.

1.3. Budgettair kader

Voor het ISE Bestuursrechtspraak zijn er geen beleidskredieten in de begroting 2021 ingeschreven. De kredieten voor het ISE Bestuursrechtspraak worden opgenomen onder het apparaatsprogramma SA. Ik verwijs hiervoor naar onderdeel VIII. Apparaatskredieten.

VIII. APPARAATSKREDIETEN EN BEGROTINGSPROGRAMMA'S ZONDER BELEIDSVELD

1. Apparaatskredieten

Voor de uitvoering van de toegewezen opdrachten wordt voor iedere entiteit voorzien in de nodige loon- en werkingsmiddelen. Deze rubriek neemt de bijkomende budgetten op die in 2021 specifiek voorzien werden voor de bevoegdheid justitie.

De recurrente loon- en werkingsmiddelen van het Departement WVG, waaronder ook de loon- en werkingsmiddelen vallen voor de bevoegdheid justitie, zijn voor 2021 nog opgenomen en toegelicht in de beleids- en begrotingstoelichting van de minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding. Daarnaast worden ook de kredieten voorzien voor de Dienst van de Bestuursrechtscolleges.

De kredieten verbonden aan het project Coördinatie Vlaams Handhavingsbeleid (CVH) zijn in 2021 een onderdeel van het apparaatskrediet van het Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken en worden toegelicht in hun beleids- en begrotingstoelichting.

PROGRAMMA GA - GBO – DEPARTEMENT WVG

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	9.350	9.350
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	9.407	4.300
BU	0	0	0	8.930	2.569

GBO-1GAE2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit begrotingsartikel voorziet de kredieten voor de betaling van de lonen van het personeel.

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	7.000	7.000
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	0	0
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

De kredieten onder dit artikel werden specifiek voorzien voor het verhogen van de personeelscapaciteit. In 2021 is volop gewerkt aan het invullen van eerder goedgekeurde personeelsplannen (waarvoor de middelen ingeschreven zijn onder begrotingsartikel GB0-1GAF2ZZ-LO). Rekening houdend met de oprichting van het Agentschap en de voorziene procedures voor de goedkeuring van aangepaste personeelsplannen was het niet mogelijk om de voor 2021 voorziene bijkomende personeelsuitbreiding volledig te realiseren. Deze uitbreiding wordt verder gezet in 2022.

Om de voorziene kredieten niet verloren te laten gaan, heb ik ervoor geopteerd om deze maximaal aan te wenden voor investeringen in de IT-omgeving, applicaties en digitalisering van het Agentschap. De kredieten werden dan ook herschikt naar begrotingsartikel GB0-1GAE2ZZ-WT.

De kredieten verbonden aan de al aanwezige personeelscapaciteit van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waaronder deze van de afdeling Justitiehuisen, het team hulp- en dienstverlening van de afdeling Welzijn en Samenleving en ander ondersteunend personeel, zijn opgenomen onder begrotingsartikel GB0-1GAF2ZZ-LO en worden toegelicht in de beleids- en begrotingstoelichting van de minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding.

GB0-1GAE2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit begrotingsartikel voorziet de kredieten voor de betaling van de werkingskosten van de entiteit.

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	2.350	2.350
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	9.407	4.300
BU	0	0	0	8.930	2.569

Inhoudelijke toelichting

Rekening houdend met het niet kunnen aanwenden van de loonkredieten heb ik dit krediet bijkomend verhoogd voor investeringen in de IT-omgeving, applicaties en het digitaliseren van het Agentschap. Daarmee kan in 2022 worden gewerkt aan de uitbouw van de nieuwe versie van SISET, het softwaresysteem waar het VCET mee werkt. .

De lager dan voorziene aanwending van het VEK heeft te maken met het tijdstip van het plaatsen van een aantal bestellingen. Door vertragingen in het aanbestedingsproces zijn sommige bestellingen later geplaatst dan voorzien,

waardoor ook de voorziene uitvoering later is opgestart. Als gevolg daarvan is de nood aan VEK in 2021 lager dan geraamd.

De recurrente kredieten voorzien voor de werkingskosten departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, waaronder deze van de afdeling Justitiehuisen, het team hulp -en dienstverlening van de afdeling Welzijn en Samenleving en ander ondersteunend personeel, zijn opgenomen onder begrotingsartikel GB0-1GAF2ZZ-WT en worden toegelicht in de beleids- en begrotingstoelichting van de minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding.

PROGRAMMA SA - SD0 – DIENST VAN DE BESTUURSRECHTSCOLLEGES

DBRC is de dienst die inhoudelijk en administratief drie onafhankelijke Vlaamse bestuursrechtscolleges overkoepelt en ondersteunt, met name het Handhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen. De dienst zorgt voor een flexibele en efficiënte ondersteuning van de bestuursrechtscolleges met het oog op het garanderen van een effectieve en kwaliteitsvolle rechtsbescherming binnen een redelijke termijn.

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	534	0	7.969	7.969
2e aanpassing BA-JR	0	534	0	9.810	9.812
BU	-8	548	0	5.683	5.422

SD0-9SAEZZ-OW – ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit betreft het algemeen ontvangstenartikel voor de DBRC.

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	0	0
BU	-8	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen, één van de door de DBRC ondersteunde bestuursrechtscolleges, heeft in 2021 geen administratieve geldboetes opgelegd wegens schending van de regelgeving rond verkiezingsuitgaven. Ik merk hierbij dat dat de laatste lokale verkiezingen in 2018 waren.

SD0-9SAETZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit begrotingsartikel betreft de ontvangstenzijde van het Fonds Bestuursrechtscolleges en het Fonds Personeelsleden met verlof voor opdracht. Het spijst de uitgavenartikelen SD0-1SAE4ZZ-WT en SD0-1SAE4ZZ-LO.

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	534	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	0	534	0	0	0
BU	0	548	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

Deze toegewezen ontvangsten hebben hoofdzakelijk betrekking op de rolrechten die worden betaald door verzoekende partijen om een beroep bij de bestuursrechtscolleges in te dienen en door tussenkomende partijen om in hangende procedures tussen te komen.

Voor 2021 bedraagt deze ontvangst in totaal 489 keuro, aangerekend op basisallocatie 9SA300 van dit artikel.

De omvang van de rolrechten is onderhevig aan een aantal parameters, o.a. het aantal ingediende beroepsdossiers per jaar, het aantal verzoekende partijen dat ervoor kiest om, boven op hun beroep, ook een vordering tot schorsing en/of een UDN-vordering (uiterst dringende noodzakelijkheid) in te dienen, het type van verzoekende partij, of de verzoekende partij al dan niet de vergunninghouder is, het aantal tussenkomende partijen.

Daarnaast betreft een kleiner aandeel van deze toegewezen ontvangsten de terugvorderingen van wedden en toelagen van gedetacheerde personeelsleden. Dit is een stroom die vanaf het najaar 2019 werd opgezet via een bijkomende basisallocatie 9SA301 onder dit artikel. De gerealiseerde terugvorderingen in 2021 bedragen in totaal 62 keuro. Samen met de verwerking van afboekingen op vorderingen van voorgaande jaren (-3 keuro) geeft dit een ontvangst van 548 keuro.

Uitgavenartikelen

SD0-1SAE2ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit loonartikel is bestemd voor de personeelskosten van de DBRC.

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	6.231	6.231
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	6.282	6.282
BU	0	0	0	4.284	4.284

Inhoudelijke toelichting

De Vlaamse Regering heeft in het kader van haar relanceplan 'Vlaamse Veerkracht' beslist om recurrent 2 miljoen euro VAK/VEK loonkredieten toe te kennen aan de voor het aanwerven van deskundig personeel.

DBRC benut deze loonkredieten voor het aanwerven van bijkomend deskundig personeel:

- om te streven naar een zo kort mogelijke doorlooptijd van hangende beroepsdossiers;
- om volledig voorbereid de toekomstige bevoegdheidsuitbreidingen vlot in de praktijk om te zetten;
- om de Vlaamse bestuursrechtspraak volledig digitaal te kunnen laten verlopen.

De inhoudelijke expertise (bestuursrechters en referendarissen) binnen de DBRC wordt versterkt en uitgebreid, net als de administratieve ondersteuning door de griffie van de DBRC en de horizontale (beheers)diensten, zodat de te behandelen dossiers effectief op een efficiënte en kwaliteitsvolle manier binnen een redelijke termijn behandeld kunnen worden.

Voor inhoudelijke toelichting, zie VII.1.2 (OD 2 onder SD 1).

Daarnaast is de uitbouw van interne ICT-capaciteit bij de DBRC – ofwel via de aanwerving van personeel, ofwel via bv. Vlaanderen Connect – een kritische succesfactor om een succesvolle implementatie van de digitalisering mogelijk te maken, maar ook om het platform naderhand 'up and running' te houden.

Voor inhoudelijke toelichting in verband met digitalisering, zie onderdeel VII. 1.2 (OD 1 onder SD1).

SD0-1SAE4ZZ-LO – LONEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Voor de terugvordering en aanwending van terugbetaalde salarissen van gedetacheerde personeelsleden zijn in de begroting begrotingsfondsen

“Personeelsleden met verlof voor opdracht” ingeschreven, zogenaamde salarisfondsen.

Dit begrotingsartikel betreft de uitgavenzijde van het begrotingsfonds Personeelsleden met verlof voor opdracht van de DBRC. De spijziging van dit artikel verloopt via het ontvangstenartikel SD0-9SAEAZZ-OW.

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	0	0
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	158	158
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

Voor 2021 zijn er geen aanrekeningen op dit fonds (saldo-opbouw).

SD0-1SAE2ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel

De werkingskredieten van de DBRC zijn bestemd voor ICT en algemene werkingsuitgaven van de dienst, inbegrepen de uitgaven voor de verdere digitalisering.

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	1.265	1.265
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.425	1.425
BU	0	0	0	1.398	1.138

Inhoudelijke toelichting

De DBRC werkt onder meer aan:

- het verder digitaliseren van de bestaande processen van de huidige decretale bevoegdheden van de bestuursrechtscolleges door aan het huidig (intern) dossieropvolgingssysteem een volledige front-end (e-loket en e-dossier) te bouwen; en

- het ontwikkelen van een toepassing om de geproduceerde rechtspraak enerzijds beter digitaal te ontsluiten naar de burger toe en om deze anderzijds efficiënter in te zetten bij de voorbereiding van nieuwe rechtspraak.

Voor verdere inhoudelijke toelichting in verband met digitalisering, zie onderdeel VII. 1.2. (OD 1 onder SD 1).

Ook via het 'Relanceplan Vlaamse Regering – Vlaamse Veerkracht' zet ik in op deze digitale transformatie van de rechtsbescherming bij de bestuursrechtscolleges.

Daarom is bijkomend 1,6 miljoen euro uit de relance-provisie voorzien om in te zetten voor het digitaal loket. In 2021 is daarvan 160 keuro benut. De overige middelen worden in 2022 vastgelegd.

SD0-1SAE4ZZ-WT – WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud begrotingsartikel

Dit begrotingsartikel betreft de uitgaven van het Fonds Bestuursrechtscolleges. Het vormt het spiegelbeeld (met uitzondering van de terugvorderingen voor gedetacheerden) van het ontvangstenartikel SD0-9SAETZZ-OW.

Deze kredieten worden vooral ingezet voor de financiering van de verdere digitaliseringskosten van de DBRC en de bestuursrechtscolleges zelf.

(duizend euro)

2021	AO	TO	LO	VAK	VEK
2e aanpassing BA	0	0	0	473	473
2e aanpassing BA-JR	0	0	0	1.946	1.948
BU	0	0	0	0	0

Inhoudelijke toelichting

Deze kredieten werden in 2021 en zullen ook de volgende jaren ingezet worden voor de financiering van de verdere digitaliseringskosten van de bestuursrechtscolleges, onder meer voor de uitbouw van het digitale platform.

Voor inhoudelijke toelichting in verband met digitalisering, zie onderdeel VII. 1.2. (OD 1 onder SD 1).

2. Begrotingsprogramma's zonder beleidsveld

Niet van toepassing.

IX. LIJST MET AFKORTINGEN

AO	Algemene Ontvangsten
AFCOS	Anti-fraud coordination service
BA	Goedgekeurde begroting zoals neergelegd bij Vlaams Parlement
BA-JR	Goedgekeurde begroting inclusief herverdelingen en overdrachten, zoals opgenomen in de jaarrekening
BBT	Beleids- en Begrotingstoelichting
BI	Business Intelligence
BU	Begrotingsuitvoering zoals opgenomen in de jaarrekening
BVR	Besluit Vlaams Regering
COSA	Cirkels van Ondersteuning, Samenwerking en Aanspreekbaarheid
CVH	Project Coördinatie Vlaams Handhavingsbeleid
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DBRC	Dienst van Bestuursrechtscollèges
DG EPI	Directoraat-Generaal Penitentiaire Inrichtingen
DOK	Drugsopvolgingskamer
ESR	Europees Stelsel van nationale en regionale Rekeningen
EM	Elektronische monitoring
FOD	Federale Overheidsdienst
GEJO	Geïntegreerd Elektronisch Justitieel Opvolgdossier
IGO	Instituut voor gerechtelijke Opleiding
IMC	Interministeriële Conferentie
IS	Interne stromen (ESR-aggregaat)
ISE	Inhoudelijk structuurelement
IVA	Intern Verzelfstandigd Agentschap
KB	Koninklijk Besluit
KBH	Kaderdecreet bestuurlijke handhaving
KIV	Kadernota Integrale Veiligheid
LIVC-R	Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme
LE	Leningen (ESR-aggregaat)
LO	Leningontvangsten
LO	Lonen (ESR-aggregaat)
MVG	Ministerie Vlaamse Gemeenschap
NVP	Nationaal veiligheidsplan
OCAD	Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse
OD	Operationele doelstelling
OI	Ontvangsten Interne Stromen (ESR-aggregaat)
OL	Ontvangsten Leningen (ESR-aggregaat)
OP	Ontvangsten Participaties (ESR-aggregaat)
OW	Ontvangsten Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
PA	Participaties (ESR-aggregaat)
PR	Provisies (ESR-aggregaat)
RvVb	Raad voor Vergunningenbetwistingen
SD	Strategische doelstelling
SIPAR	Système Informatique Parajudiciaire
SISSET	Système Information/Informatie Systeem Elektronisch Toezicht
TO	Toegewezen ontvangsten
VAK	Gesplitst vastleggingskrediet
VCO	Vlaamse Codex Overheidsfinanciën
VCET	Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht
VECK	Vlaams Expertisecentrum voor Kindermishandeling
VEK	Gesplitst vereffeningskrediet
VTE	Voltijds Equivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WT	Werking en Toelagen (ESR-aggregaat)
WVG	Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

X. BIJLAGE 'OVERZICHT BELEIDS- EN REGELGEVINGSINITIATIEVEN'

Titel	Aard van het initiatief	Beleidsveld	Entiteit(en)	Korte omschrijving	Status
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Welzijn en Samenleving	Bijsturing van het in 2014 door de ministers ondertekende akkoord (dat nog niet werd bekrachtigd via wet noch via decreet)	In opmaak
Decretaal verankeren van het samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	(instemmings)decreet	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Welzijn en Samenleving	Decretale verankering van het nieuwe samenwerkingsakkoord (cfr. Supra)	Nog op te starten
Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van hoofdstuk 4 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en tot wijziging van artikel 9 en 13 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2013 tot uitvoering van hoofdstuk 3 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	BVR	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Welzijn en Samenleving	Hoofdstuk 4 van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden dient vertaald te worden in een besluit van de Vlaamse Regering dat de gegevensverwerking en -uitwisseling in functie van de praktische organisatie en de individuele hulp- en dienstverlening aan gedetineerden regelt.	In opmaak

Ministerieel besluit over de beveiligingsmaatregelen van het digitaal systeem in het kader van de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	MB	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Welzijn en Samenleving	Het (ontwerp) BVR bepaalt dat de minister de beveiliging van het digitaal systeem in het kader van de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden regelt.	In opmaak
Besluit van de Vlaamse regering betreffende de juridische eerstelijnsbijstand	BVR	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Welzijn en Samenleving	Besluit ter uitvoering van de bepalingen inzake juridische eerstelijnsbijstand uit het decreet houdende justitiehuisen en juridische eerstelijnsbijstand	Afgerond
Decreet houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme	Decreet	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Dit decreet machtigt de leden van een aantal Vlaamse diensten en voorzieningen om te kunnen deelnemen aan een casuoverleg binnen een LIVC-R, en bepaalt een aantal modaliteiten van deelname.	Afgerond
Samenwerkingsakkoord inzake de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Het samenwerkingsakkoord bepaalt de modaliteiten van het casuoverleg binnen de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.	In opmaak
Samenwerkingsakkoord tot oprichting van Penitentiare Integrale Veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Het samenwerkingsakkoord bepaalt de modaliteiten van het casuoverleg binnen de integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme	In opmaak

				en terrorisme, in de gevangissen.	
Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand, wat de justitiehuisen betreft.	BVR	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Tenuitvoerlegging en inwerkingtreding van het decreet van 26 april 2019 houdende de justitiehuisen en de juridische eerstelijnsbijstand, voor wat de justitiehuisen betreft, waaronder de organisatie van de gedecentraliseerde diensten van de justitiehuisen en de afstemming op de hervormde gerechtelijke arrondissementen.	Lopende in 2021. Afgerond op 18/3/2022
Besluit van de Vlaamse Regering houdende delegatie aan de Vlaamse minister bevoegd voor de justitiehuisen voor de subsidiëring op basis van het koninklijk besluit van 17 december 2003 betreffende de subsidiëring van instellingen die voorzien in een gespecialiseerde begeleiding voor burgers die betrokken zijn in een gerechtelijke procedure	BVR	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Naar aanleiding van de overdracht van de justitiehuisen van het federale niveau naar de gemeenschappen voorziet dit besluit van de Vlaamse Regering in een delegatie aan de Vlaamse minister, bevoegd voor de justitiehuisen, voor de beslissingen en handelingen op basis van het KB van 17/12/2003.	Afgerond
Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de subsidiëring van gespecialiseerde programma's ter aanbieding van forensische zorg in	BVR	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Het besluit wil de voorwaarden bepalen voor het afsluiten van een subsidieovereenkomst. Verder beoogt het ontwerp	In opmaak

het kader van de opdrachten van de justitiehuisen				nadere regels te bepalen voor de toekenning en uitbetaling van de subsidie, alsook inzake de verantwoording en de controle.	
KB tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 december 2015 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder organisaties een financiële hulp kunnen genieten voor de aanwerving van personeel belast met de begeleiding van gerechtelijke maatregelen.	KB	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen in samenwerking met FOD Justitie, Fédération Wallonie - Bruxelles en Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft	Het besluit wil de voorwaarden bepalen voor het afsluiten van een subsidieovereenkomst. Verder beoogt het ontwerp nadere regels te bepalen voor de toekenning en uitbetaling van de federale subsidie waarover de gemeenschappen het beheer hebben, alsook inzake de verantwoording en de controle.	In opmaak
Samenwerkingsakkoord van 7 april 1998 tussen de Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake slachtofferzorg.	Evaluatie en herziening samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Op basis van evaluatie en vertrekkend vanuit het perspectief van de slachtoffers herzien van het bestaande samenwerkingsakkoord.	In opmaak
Samenwerkingsakkoord van 8 oktober 1998 tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap inzake de begeleiding en behandeling van daders van seksueel misbruik.	Evaluatie en herziening samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Op basis van evaluatie herzien van het bestaande samenwerkingsakkoord.	In opmaak

Besluit van de Vlaamse Regering tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap "Agentschap Justitie en Handhaving"	Besluit van de Vlaamse Regering – oprichting nieuw agentschap	Justitie en Handhaving	Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken	Oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving	Afgerond
Decreet tot wijziging van diverse decreten naar aanleiding van de oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving	Decreet	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Dit decreet past een aantal decreten aan naar aanleiding van de oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving.	Lopende
Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse besluiten naar aanleiding van de oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving	Besluit van de Vlaamse Regering	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Dit besluit past een aantal besluiten aan naar aanleiding van de oprichting van het Agentschap Justitie en Handhaving.	Lopende
Decreet houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers	Decreet	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Justitiehuisen	Decreet verplicht bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister 'minderjarigenmodel' te controleren bij nieuwe medewerkers die met minderjarigen werken.	Lopende
Decreet tot wijziging van het decreet van 13 juli 2018 houdende de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik	Decreet	Justitie en Handhaving	Departement WVG – afdeling Welzijn & Samenleving	Wijzigingsdecreet tot verruiming toegankelijkheid slachtoffers en verbreding toepassingsgebied	In opmaak

Decreet integriteitsbeoordeling openbare besturen	Decreet	Justitie en Handhaving	CVH	Bestuurlijke handhaving georganiseerde criminaliteit	In opmaak
Bestuurlijk sanctieregister	Decreet	Justitie en Handhaving	CVH	Aanpassingen, inwerkingstelling en implementatie artikelen 74 e.v. KBH	Ingebed in het nieuwe kaderdecreet
Bestuurlijk sanctieregister	BVR	Justitie en Handhaving	CVH	Toegangsrechten sanctieregister	Nog op te starten
Informatie-uitwisseling	Samenwerkingsakkoord	Justitie en Handhaving	CVH	Bezorgen informatie uit strafdossier/bestuurlijk sanctiedossier	Nog op te starten
Besluit van de Vlaamse Regering van 5 februari 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat het digitaal loket betreft	Wijziging besluit van de Vlaamse Regering	Bestuursrechtpraak	DBRC	Het besluit wijzigt niet de basisregels, maar geeft de mogelijkheid om de analoge verzending van documenten aan de Vlaamse bestuursrechtscolleges, die onder het toepassingsgebied vallen van het DBRC-decreet, te vervangen door het uploaden en neerleggen op een beheerd en beveiligd loket.	In werking getreden
Digitaal platform	Wijziging van decreet en besluit van de Vlaamse Regering	Bestuursrechtpraak	DBRC	Het digitaal loket wordt uitgebouwd tot een digitaal platform waardoor de volledige administratieve afhandeling van de procedure bij de bestuursrechtscolleges digitaal kan verlopen. Ook dit zal	Nog op te starten

				juridisch mogelijk gemaakt worden via wijzigingen aan de regelgeving.	
Besluit van de Vlaamse Regering van 4 december 2020 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat de verkorte procedure betreft	Wijziging besluit van de Vlaamse Regering	Bestuursrechtpraak	DBRC	Hierdoor kan de RvVb de verkorte procedures ook flexibeler toepassen, namelijk nu ook op de vernietigingsvordering en op de schorsingsvordering afzonderlijk, ook al staan ze in eenzelfde verzoekschrift, waar voor het vroeger enkel kon voor het volledige verzoekschrift.	In werking getreden
Decreet van 5 maart 2021 tot wijziging van artikel 37 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat de injunctie betreft	Wijziging van decreet en besluit van de Vlaamse Regering	Bestuursrechtpraak	DBRC	Verfijnen van DBRC- decreet en DBRC- procedurebesluit	In werking getreden
Decreet van 21 mei 2021 tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures	Wijziging van decreet en besluit van de Vlaamse Regering	Bestuursrechtpraak	DBRC	Verfijnen van DBRC- decreet en DBRC- procedurebesluit	In werking getreden
Besluit van 29 oktober 2021 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei	Wijziging besluit van de Vlaamse Regering	Bestuursrechtpraak	DBRC	Verfijnen van DBRC- decreet en DBRC- procedurebesluit	In werking getreden

2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de procedures					
Decreet van 16 juli 2021 tot wijziging van diverse decreten, wat betreft versterking van de lokale democratie	Wijziging van decreet en besluit van de Vlaamse Regering	Bestuursrechtpraak	DBRC	Inkorten van de termijn om een bezwaar in te dienen bij de Raad voor Verkiezingsbetwistingen en van de termijn om een uitspraak te doen over het bezwaar, telkens met 5 dagen	In werking getreden

XI. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE RESOLUTIES EN MOTIES VAN HET VLAAMS PARLEMENT'

Het Vlaams Parlement nam in 2021 geen resoluties en moties aan die relevant zijn voor de beleidsvelden Opgroeien (met betrekking tot jeugddelinquentie), Justitie en Handhaving en Bestuursrechtspraak.

XII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE AANBEVELINGEN VAN HET REKENHOF'

Het Rekenhof formuleerde geen aanbevelingen die relevant zijn voor de beleidsvelden Opgroeien (met betrekking tot jeugddelinquentie), Justitie en Handhaving en Bestuursrechtspraak.

XIII. BIJLAGE 'OVERZICHT VAN DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN VAN HET HOF VAN JUSTITIE'

Wat betreft het *beleidsveld Opgroeien* is er een relevant arrest met betrekking tot Jeugddelinquentie, namelijk arrest 22/2021 van 11 februari 2021 (rolnummer 7268), beroep tot vernietiging van het Vlaams decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht.

Dit decreet bepaalt onder welke omstandigheden de jeugdrechter of jeugdrechtbank een maatregel of sanctie (een « reactie ») kan opleggen als antwoord op een feit gepleegd door een minderjarige van minstens twaalf jaar. De minderjarige verzoekers vorderen de vernietiging van bepalingen die betrekking hebben op: (1) het optreden van de jeugdrechter of de jeugdrechtbank en de behandeling van de zaak, (2) de seponering onder voorwaarden, de bemiddeling, het positief traject en het herstelgericht groepsoverleg, (3) de vrijheidsberovende maatregelen en sancties. Het gaat om 13 middelen in totaal.

Het Hof verwerpt grotendeels het beroep en vernietigt twee kleine bepalingen.

- Het Hof stelt vast dat de volgorde van criteria waarmee de jeugdrechter of de jeugdrechtbank rekening dient te houden bij het opleggen van een maatregel of sanctie, niet waarborgt dat het belang van het kind steeds de eerste overweging is. Het Hof vernietigt bijgevolg de verplichting om deze volgorde van criteria te volgen.
- Voorts oordeelt het Hof dat de sanctie van de langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen tussen twaalf en zestien jaar onvoldoende voorspelbaar is. Het verlaten aan de jeugdrechtbank om te bepalen wanneer er sprake is van « uitzonderlijke omstandigheden » geeft aanleiding tot een risico van willekeur en is in strijd met het strafrechtelijk wettigheidsbeginsel.

Hierop heb ik samen met mijn collega-minister van Welzijn een wijzigingsdecreet aan de Vlaamse regering en het parlement voorgelegd. Aangezien het Hof de mogelijkheid om een langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen tussen 12 en 16 jaar op te leggen principieel niet uitsluit, hebben we het decreet gewijzigd en verduidelijkt voor welke specifieke feiten de jeugdrechter een langdurige gesloten begeleiding kan opleggen. Hiermee bestaat er geen twijfel meer over uitzonderlijke omstandigheden en wordt er tegemoet gekomen aan het oordeel van het Hof. Het decreet naar aanleiding van het arrest 22/2021 van het Grondwettelijk Hof werd goedgekeurd in het Vlaamse parlement en op 19 november 2021 door de Vlaamse Regering bekrachtigd.

Voor het *beleidsveld Justitie en Handhaving* zijn er geen relevante arresten van het Grondwettelijk Hof of het Hof van Justitie.

Wat betreft het *beleidsveld Bestuursrechtspraak* is er een uitspraak van het Grondwettelijk Hof naar aanleiding van een prejudiciële vraag. Het arrest van 17 juni 2021 (rolnummer 7419) met nummer 92/2021 handelt over artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 3°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, vóór de wijziging ervan met ingang van 21 februari 2017 (rechtspleging bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen: belang - louter commerciële nadelen).

Het Hof stelt dat er geen schending is wanneer de decreetsbepaling zo geïnterpreteerd wordt dat louter commerciële nadelen kunnen worden beschouwd als 'rechtstreekse hinder of nadelen' in de zin van die bepaling.

Het Hof heeft met andere woorden beslist dat een commercieel belang kan volstaan om tegen een stedenbouwkundige vergunning/omgevingsvergunning beroep bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen te kunnen instellen. Het Grondwettelijk Hof wijkt hiermee af van de tot dan vaststaande rechtspraak van de Raad voor

Vergunningsbetwistingen en de Raad van State, op basis waarvan een louter commercieel belang niet zou volstaan.